

ELŐFIZETÉS

HELYTEN:

Évi ár 24 korona
Félévi ár 12 korona

VIDÉKEN:

Évi ár 28 korona
Félévi ár 14 korona

HIRDETÉSEK:

5-szorosos petit sor egyszer 20 fillér
utolsó következései 15 fillér

nyitási ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesület
vasutas palotájában.
TELEFON-SZÁM: 202.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

VEKLECS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Kapituláció napján.
- Az új kormánypart.
- Épülnek a vasútlak.
- A horvátországi nagytakarítás.
- Kossuth Ferenc a kereskedékekért.
- Uralkodók találkozója.
- Arad a bosnyák martírok ellen.
- Kardosok fogva maradnak.
- Külpoltizálás az aradi városházán.
- Elfogták a rétsági rablógyilkosokat.
- „Jómadár” a rendőrségen.
- Hegedüs Ármin — szabadlábban.
- Csendes esküvők.
- Nadrággomb a trabukóban.
- Dinnyeérés idején . . .
- Táros: Szerelmi házasság. Irta: Vértessy Gyula.

Kapituláció napján.

Arad, augusztus 12

Ezt a napot nem szokták megünnepelni. Szónoka, dalosa, hirdetője nincs az évfordulónak. Emlékkő sincsen, amely a nagy dátumot számon tartsa az események színhelyén. Azt mondják: az ünnepelés a multnak örvendetes, ujjongó mozzanatait keresi. Az ünnepnek az a hivatása: lelkesítsen, fölbuzdulást fakasszon. Mi lelkesítő lehet a kapituláció emlékében? Milyen érzéseket lehet táplálni az azon való visszagondolásban, hogy a magyar önállóság a rája terpeszkedő hatalmak sulya alatt összeroppan?

Es ez még sem igaz. A szomorú évfordulók megünnepelésére előttünk álló, fenséges példa: a vértanúk ünnepe. Ha ünnepeljük, — aminthogy minden időkben

ünnepelnünk kell, — október hatodikát, akkor nem szabad hétköznapul hagyni azt a napot, amelyen az ő sorsuk már el volt jegyezve a halállal.

Határkő ez a nap: forduló-napja a szabadság kalendáriumának. Régi, fehérhaju emberek ha szólnak előttünk, régi, felejtésbe mohosodó eseményekről ha halunk, két részbe oszlik az idő. Világos előtt és Világos után. Világos előtt csupa dicsőség, csupa öntudat, a nemzet teljes függetlenségének rövid időre teljesen urrá lett eszméje. Világos után: a nirvána. Halál, börtön, abszolutizmus. Egy napon milyen szédületeset fordult sarkán az ország! A vigakból szomorúak, a rajongók-ból kétségbeesettek, a fiatalokból öregek, a hatalmasokból semmik és az idegen, szürke hivatalnokból gögös urak lettek azon a napon, a szerencsétlen tizenhárom dátumon.

Sajog az emlék, de azért nem oktalanság fölujítani a fájdalmat. Hiszen, a mi ott elveszett, annak csak morzsáit kaparhatta ki Deák Ferenc. Politikai életünknek új meg új jelenségei mutatnak arra, hogy mennyire külszínes dolog a mi önállóságunk. Minden évfordulón kínálkozik valami annak az illusztrálására, hogy a mi nemzeti életünk nem egyéb mint a nagy kapitulációk szakadatlan láncai. Amikor az ország leszerelni kénytelen a gazaasági önállósága vágyaival, a melytől a jövője függ, a melyhez ugyszólván minden lakójának érdeke oda van kötve, nem vagyunk mi akkor még mindig — Világos után? Cenzura nélkül. Bach huszárok, becirkerek nélkül,

parlamenttel és autonóm törvényhatóságokkal, — de még mindig benuitan annak az ütésnek hatása alatt, amely a kezünkben kiverte a fegyvert.

S ha egyébert nem, ezért kellene a magyarok emlékezetének a fegyverletétel évfordulójához vissza-visszatérni. Nem az öröm ragyogása közben: a bánat félhomályában látjuk meg tisztán és himpornélkül a mai állapotot. A vig ünnepnek lelkesedése, mámor bódulttá tesz, amelynek káprázata szebbnek festi a jelent, mint a mind. De a komoly alkonyat kiválóan alkalmas a magába szállásra, az önmegismerésre. Gondoljunk Világosra és nézzük meg magunkat; meglátjuk, hogy mennyivel adósunk még ez a nap, a katasztrófa napja.

Ahogy a reichstadi herceg a vagrami sikon áll, úgy nézhetünk mi szét a szőlősi malom táján. Amott Napoleon bukott el, itt a magyar függetlenség gondolata. S a világhódító hős után a beteges, elpuhult, képzelgő, tehetetlen ivadék maradt hátra: a szabad, fényes multnak elbukása után mi, a fásult, független államot játszó, beteges, tehetetlen jelen. A reichstadi hercegből az átöröklött vér nem csinált új Napoleont, mi is leszár... azói vagyunk a Világos előtt élő magyaroknak, de hozzájuk hasonlóak nem leszünk soha.

És talán ez az, ez a magaismeret, amely visszatart ennek a történelmi napnak illendő ünneplésétől . . .

Szerelmi házasság.

Irta: Vértessy Gyula.

Kreuter Bandi ur már jogászkorában bejáratos volt a Lomniczy kastélyba. A szegény tanítóflu ismeretsége régebb keletű volt; a kis ványadt, gyöngéshajjú Lomniczy Iduskát, a dúsgazdag Lomniczynak egyetlen leányát tanította minden vakációban, miután az intézetből, ahová méragdrága pénzen járatták a kis leánykát, úgy vetették észre, hogy nem sok tudományt hozogatott haza.

A kis sovány, beteges leányka azután, hogy nagy leányvágya csaperedett, a fiú iránti vonzalom is egyre nőtt a szívében.

Mire az öregek észrevették, hát a leány szíve megtelt a csinosképű legény bókáló szavaira ábrándokkal, szerelmi álmódásokkal.

As apának nem nagyon tetszett ugyan a leányának ez a nagy barátsága a koldus, szegénysorsu legény iránt, de hát jobban szerette a leányát, semhogy a kedvét akarta volna rontani. Meg aztán — gondolta — nem is olyan veszedelmes ez az egész dolog. Csak hadd szavalgassák együtt a Petőfi-, meg a Heine verseket és hadd vitatkozzanak a Jókai regényhősökön, ez még nem nagy baj!

Pláne megnyugodott, mikor megkérdezte a leányát is, hogy miért van annyit együtt a

kis tanítófluval s az azt felelte, hogy azért, mert e szórakoztatja.

Hiszen akkor rendben van a dolog, csak hadd szórakoztassa! Ha majd felvisszi a leányt Petre bálozni, ott majd jobban elszórakozik s majd elfelejti a Bandi gyereket.

Csak hogy nem felejtette ám el! Híába közzeltek akárki Lomniczy Idához, ügyet se vett rá. Pedig a legcsinosabb, legelőkelőbb galérok körülgették, ha nem is a szépségéért, de a pénzéért.

S a leány, miután tudta, hogy nem szép, hát azt is tudta, hogy csak a pénz kedvéért járnak utána.

Meg is mondta az apjának:

— Mind csak a pénzemet akarják. Csak egy van, aki nemes, tiszta lélek.

— Persze, Kreuter Bandi! No annak kell még csak igazán a pénz!

— Nem igaz! Tudd meg apám, hogy ez az ember még egy szóval, egy tekintettel se merre elírulni előttem, hogy szeret. Pedig tudom, hogy szeret, de fél tőle, hogy önzésnek magyaráznom én is, mint te, az ő legnemesebb érzéséit.

Oh, Kreuter Bandi ur pompásan csinálta a maga dolgát. Nagyszerűen tud a adni az önszert, becsületes embert. Mikor az ügyvéd vizsgáló letétele után hazajött, rendezett egy remek jelenetet a leányával:

— Többé talán nem is látom, hát a bucsu percében össze lehetek. Szeretem magát egész lelkemmel, de a büszkeségem inkább kerget a hátába, minthogy maga azt bírhesse rólam, hogy én is olyan semmi ember vagyok, mint a többi, aki itt forgolódik maga körül, mint a Pénzisten bálványja körül.

Szeretem, de nem akarom, hogy maga az enyém legyen. S ha a szívem bele is pusztul a fájdalomba, egyedül megyek el innen. Pedig tudom, hogy maga is szeret, de nem adhatja kezét annak, akiről aljasságot is feltételezhet.

Mert feltételezhet, nincs rá bizonyítéka, hogy én különb vagyok a többinél. Nos, hát legyen bizonyítéka. Itten vele, örökre!

Meg kell adni, hogy pompás színész vezetett el Bandi urban. A hatás teljes is volt. Bekövetkezett, amit várt. Ida kisasszony a nyakába borult s kijelentette, hogy ha eddig csak szerette, ezután imádni fogja, mert a földkerekség legbecsületesebb, legönzatienebb, legistább lelkű férfija.

— A tiéd vagyok! Csak a halál választhat el tőled!

— Nos, hát jól van, — folytatta Bandi ur a lázas csók után, mely eltartott az amerikai bíró által is maximálisnak jelzett két másodpercnél csókidőhatárig, — letiprom szerelmem alá a büszkeségemet s meghajlok a te szent akaratod előtt. Ez a csók az a vallomás ért

A horvátországi nagytakarítás.

Büntetik a „hazaárulókat“.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, augusztus 12.

A horvát hivatalos köröknek sikerült úgy feltüntetni a nagyszerbek álmodozásait, hogy azok rettenetes összeesküvést forraltak az összes hatalmasságok: Magyarország-Ausztria, Törökország, Olaszország, sőt még a távoleső Anglia ellen is. Nasztics röpirata nyomán megindult a nagyszerb honárulók üldözése, letartóztatása és a hajsza már olyan mérvet ölt, hogy ma a magyar kormány már hivatalos cáfolatot is adott ki az ellen a feltevés ellen, mintha neki is része volna a horvátországi nagytakarításban. Tiltakozik a báni kormány is, úgy, hogy most már igazán bajos kitudni, kinek az érdeke a horvátországi hajsza.

Távirataink ezek:

Cáfol a kormány.

Budapest, aug. 12. A félhivatalos *Budapesti Tudósító* jelenti: Egy reggeli újságnak az a híresztelése, mintha az őszálló szerb összeesküvők ügyének bünvádi utra való terelése a király engedelmével történt volna, amelyet *Wekerle* Sándor miniszterelnök a legutóbbi ischli kihallgatása alkalmával kapott és hogy a miniszterelnök *Aerenthal* báró közös külügyminiszterrel történt bécsi tanácskozása is jórészt erre vonatkozott, teljes valótlan. A miniszterelnök ischli audenciája alkalmával ez az ügy szóba sem került, az *Aerenthal* báró külügyminiszterrel való tanácskozás pedig ezzel az ügyvel semmiféle vonatkozásban nem volt. Általában nem igaz az a híresztelés sem, mintha ezzel a bünvádi utra terelt ügyvel a kormány bármely összehittetésben volna. És az ügy, amelynek előzményei különben is sokkal korábbiak, mintsem hogy ennek aktualitását a Nasztics féle röpirat megjelenésével lehetne összefüggésbe hozni, tisztán bírói uton kezelendő és csakis ez uton folyhat és folyik tovább a vizsgálat.

A báni hivatal is.

Zágráb, augusztus 12. A báni hivatalnál egy hírlapíró felvilágosítást kért a nagyszerb propaganda elleni akcióról és a kormányzat ezzel szemben elfoglalt álláspontjáról. Itt kijelentették, hogy a báni birtokán van és a horvát kormány egyelőre nem avatkozik bele a vizsgáló folyamatba. A vizsgálat bírói uton halad a maga útján, politikai beavatkozásnak nincs helye. Kijelentették azután, hogy értesülések érkeztek a szerb kormánynak a propagandában való szerepléséről, de minden további felvilágosítást erről megtagadnak.

A vizsgálat.

Bródból írják: Annak a hajsza, melyet most a báni kormány a nagyszerb propaganda állítólagos szereplőit ellen folytat, érdekes részletei voltak a dubicai letartóztatások. Dubica a boszniai határon fekszik és évek óta gyűjtőhelye a szerb mozgalomnak. Fontos szerepet játszott ezekben a Hrvatyánin-család. Korábban azért, mert a legvagyonosabb a vidéken, az utolsó időben pedig a szerb udvarhoz való vonatkozásai miatt. Jóval azelőtt, mielőtt Péter király bevonult Belgrádba, Dubicában tartózkodott. Mikor 1875-ben Boszniában forradalmi hangulat támadt, akkor a mostani szerb király vagy száz főből álló bandával Dubicába jött s innen akarta Milán szerb királyt kiverni a trónjából. Dubica volt akciójának a középpontja s a trónpretendens a Hrvatyáninok vendége volt.

A vállalkozás kudarccal végződött s a Hrvatyáninok tönkre mentek. Az egyik Belgrádba utazott s hosszabb ideig mint radikális lapok szerény munkatársa tengette életét, majd pedig, mikor Pasic, aki vele együtt Zürichben tanult, kormányra került, a szerb sajtóiroda hivatalnokká lett. Pasic egyébként is hálás volt a Hrvatyánin-családnak a szerb udvarnak teljesített szolgálatokért s az ő példáját még fokozottabb mértékben követte Péter király, miután a trónra került.

A megindult vizsgálat egyelőre megakadt, mert a vizsgálóbíróknak tegnap és tegnapelőtt Zágrábban kellett maradnia, ma ellenben Kostajnicába utazik és valószínűleg több letartóztatás lesz ismét. A foglyok most még a rendőrség fogházában vannak szigorú őrség alatt.

A vizsgálóbíró fenyegető leveleket kapott, a melyekben dubicai és kostajnicai horvátok azt írják neki, hogy lelövik, ha este az utcára mer kimenni.

A zágrábi államügyész a napokban Budapesten járt és hosszasan tanácskozott *Wekerle* vel és *Josipovic*sal. A kormány részéről most azt a felvilágosítást adják, hogy a tanácskozások tárgya nem a szerb propaganda, hanem a zágrábi rendőrség újjászervezése volt.

Péter király megszólal.

London, aug. 12. Péter szerb király megbízta a londoni szerb ügyvivőt, hogy az angol lapokban az ő nevében kifejezetten cáfolja meg azokat a vádak, amelyeket Nasztics röpiratban ellene tett. E vádak a szerb király szerint alaptalan és rosszakarátu koholmányok.

Kossuth Ferenc a kereskedőkért.

Enyhítik a végrehajtási novellát.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 12.

A végrehajtási novella, melyet annyi hühéval kezdeményezett és annyi bajáran erőszakolt keresztül *Günther* Antal igazságügyminiszter, még mindig nincsen szentesítve.

Kétségtelen, hogy a szentesítés meglesz, de beavatottak tudják, hogy a kormány nem sietteti a dolgot s maga is azon van, hogy az életbeléptetés lehetőleg kitolódjék. Szó sincs róla, hogy nem *Günther* az, aki késlelteti a törvény hatálybalépését. Ha rajta mulnék, akár holnap alkalmazhatnák a bíróságok. De baj van egyebütt. Ugy értesülünk, hogy a kereskedelmi minisztérium részéről merültek föl komoly aggodalmak a javaslat hatása tekintetében.

Kossuth és *Szerényi* ugyanis sok megzavartatást találtak a kereskedők és iparosok részéről előterjesztett kifogásokban és észrevételekben és éppen ezért a kereskedelmi minisztérium azon van, hogy a törvény kiméletlen, adósságot és hitelezőt egyaránt súlyosan érintő egyes rendelkezései az életbeléptetésben enyhíttessenek.

A miniszteriumban átirat készült, mely a kereskedők és iparosok számos kívánságának figyelembe vételét kéri az igazságügyminisztériumtól. A hivatalos megkeresés már *Günther* Antal kezében van és ő, bár nem szívesen, mégis kénytelen azokat megfontolás tárgyává tenni. Most dolgozik az életbeléptetési rendeleten és különösen az átmeneti intézkedések között

lesz nyoma a kereskedelmi minisztérium közbenjárásának. A késedelem oka tehát egyszerű és világos. *Polónyi Gáza* utóda még nem készült el egyes nagyobb baklövés kiköszörülésével. Mivel pedig közben, mint királyi biztosnak *Karlócán* a *Gotterhaltét* is kellett hallgatnia, bizonyos, hogy még hosszabb ideig kell — köszörszölnie.

Uralkodók találkozása.

Edvárd király Ischlben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 12.

Nevezetes napja volt ma az ischli kastélynak. *Edvárd* angol király *Friedrichshof*-ból, ahol *Vilmos* német császárt látogatta meg, délelőtt tíz órakor megérkezett Ischlbe, hogy meglátogassa ősz barátját, *Ferenc Józsefet*. Az angolok királyát *Hardinge*, a híres külügyi diplomata kísérte, viszont *Ferenc József* mellett ott volt *Aerenthal* báró magyar-osztrák külügyminiszter is. Ez is rámutat a találkozás nagy politikai jelentőségére, mely főképen a balkán kérdésre vonatkozik.

A nagyjelentőségű találkozásról itt következők távirataink:

Ischl, augusztus 12. Tegnap este óta szakadatlanul esik. A barátságatlan időjárás dacára az ünnepiesen fellobogóztott utcákban szokatlan az élénkség s leginkább az Erzsébet-szálló környékén, ahol *Edvárd* király megszáll, valamint a vasúthoz vezető uton hullámszik a lakosság. Az egész utvonalon, ahol az uralkodók elhajtának, nagy embertömeg hullámszik.

Ischl, augusztus 12. *Edvárd* király ma délelőtt tíz órakor ideérkezett. Az idő nem kedvez a látogatásnak. Tegnap este óta erősen esik az eső. A hőmérséklet tíz fokra szállt le. Az esetre, ha az idő estig kiderül, a király *Edvárd* királyi kocsin bejárja a várost. A perront elzárták a közönségtől. Kevészet fél tíz előtt *Lipót* bajor herceg fiaival kocsin a pályaudvarhoz hajtattott. A király útja a pályaudvaron diadalmenethez hasonlított. A királyt, ahol csak a kocsija elhaladt, dörgő éljenzés kísérte.

A király az angol tábornagygyeget ruhát hordta és nyitott kocsin hajtattott a pályaudvarhoz. Egyenruháját az angol tőrdszalagrend díszítette.

Ischl, augusztus 12. Az uralkodók igen szívélyesen üdvözölték egymást. A főhercegek és a bajor hercegek üdvözlése után az uralkodók elléptek a díszszázad előtt, majd pedig a nagy számmal egybegyűlt közönség lelkes ovációi közepette kocsin *Edvárd* királynak az Erzsébet szállodai lakására hajtattak, ahol üdvözlésére megjelentek *Gizella* bajor hercegnő, *Mária Valéria* és *Erzsébet Franciska* főhercegnők, *Aerenthal* báró külügyminiszter, *Menssdorff* gróf londoni nagykövet és több udvari főméltóság. A király üdvözölte a megjelenteket, mire ő felségével lakosztályába ment. Ő felsége nemsokára visszatért villájába, ahol egy órával később megjelent *Edvárd* király, hogy ő felségének 60-ik császári jubileuma alkalmából szerencsekívánatait átadja. *Edvárd* király ezután visszatért lakására, ahol egy órákor ő felsége látogatását fogadta.

Ischl, aug. 12. Délután volt az uralkodók automobil kirándulása. Három óra-

kor érkeztek meg az automobilon a szálló elé. Néhány perccel később Gizella bajor hercegnő és férje, Lipót főherceg, valamint fiaik: György és Konrád hercegek érkeztek meg automobilljokkal. Félnyolc órakor megjelent Edvárd király a közönség óvációja közepette. Az őt üdvözlő Dietrichstein hercegtől azt kérdezte, hogy megérkezett-e már Ferenc József király és kísérete. Dietrichstein herceg erre értesítette az angol királyt Ferenc József megérkezéséről. Időközben a király az előcsarnokban egy ismerős hölgyet vett észre. Szeretettreméltó mosollyal odament hozzá, üdvözölte és családja felől kérdőzködött. Ekkor érkeztek meg a vendégek is, akiket a király melegen üdvözölt. Gizella hercegnő megkérdezte:

— Felső! Elég melegen van-e öltözve?

Megjegyezte még a hercegnő, hogy az automobilba egy takarót tétetett.

— Nem szükséges — felelt a király.

Az automobilba először Edvárd király szállott. Mellette baloldalt Ferenc József foglalt helyet, szemközt pedig Gizella hercegnő és György herceg. A második automobilban Jenő főherceg és a bajor hercegek foglaltak helyet. Az automobilon Mittel-Weizenbach felé robogtak. Fél nyolckor este disztribúció volt a fürdőszalonban. Edvárd király Mária Valéria főhercegnőt, Ferenc József Gira aumberlandi hercegnőt vezette az asztalhoz. A zenét a 99. gyalogezred zenekara szolgáltatta. Az elhangzott pohárköszöntőkről még nem adtak ki jelentést.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Fedák Amerikában. Fedák Sári, aki nemrég fejezte be berlini szereplését, híre járt, hogy nemsokára a bécsi Venedig in Wien színházban fog fellépni ugyancsak a „Brettgräfin” című *Verd* operett címszerepében. Ez a bécsi vendégszereplés, mint értesülünk, elmarad. A művésznő, aki most Svinemündében, az északi tenger partján, pheni ki a berlini ötven est fáradságait, sem bécsi, sem berlini ajánlatokat nem fogadott el, miután ősszel Amerikába megy és ott angol nyelvű előadásokban fog fellépni. A *Schubert Co.* egyik newyorki operettszínházában fog Fedák Sári fellépni. A newyorki szerződése hat hónapra szól, esténként 150 dollár (750 korona) fellépti díjjal. Newyorkban is a „Brettgräfin”-ben fog játszani, melynek címszerepét most tanúja be angol nyelven. Egy konzorcium rá akarja bírni a művésznőt, hogy télen Berlinben játsszék a „Central Theater”-ben, melyet számára ki akarnak bérelni, de Fedák Sári ragaszkodik newyorki szerződéséhez.

* Othello Klasszikus előadásai lesznek csütörtöktől kezdve az *Urania* színháznak. Előadják Shakespeare halhatatlan tragédiáját, Othellót, a legalkalmasabb rendezés és színeljátszás után készült mozgófényképekben. A párisi Comédie française legkiválóbb tagjai játsszák Othello fenomenális szerepét. És magában véve olyan elsőrangú látvány, melyhez egyébként csak nagyon kevesen juthatnak. A kinematográf diadala, hogy ilyen tökéletes reprodukcióban láthatja mindenki a világ legelső színházának Othello előadását. Az *Urania* színház hosszas utánjárás után szerele meg ezt a mesterművet, melynek csodájára kel járnia az aradi publikumnak. A szenzációs felvétel három napig marad műsoron.

Külpolitizálás az aradi városban.

Avarffy Géza szpicsei.

*

A közgyűlési terem folyosója még délután 4 órakor se volt népes, amiből könnyű megállapítani, hogy maga a terem öt óra előtt tíz perccel is olyan üres volt, mint négy óra után tíz perccel. Hiába, a nyár nem kedvez a közügyeknek: elpuhítja az embereket a petyhüdté teszi még a legharciasabb ellenzéki izmokat is. Az a néhány ember, aki a közgyűlés megkezdése előtt a folyosón sétált, inkább csak szokásból ballagott föl, mint különös érdeklődésből. Pedig ma politikai, helyesebben *külpolitikai* vita készült a közgyűlésen.

Ez meg is látszott *Avarffy Géza*-n, a főkülpolitikuson, aki külpolitikai szakértelmét a külföldön — már mint Kovaszinon és — Gyorokon ősszel, a szüretnek alkalmával pompásan tudja bizonyítani. Vihartjósuló hangon hangoztatta a folyosón:

— Mára kivágok egy-két *szpicset!*

Egy kissé mozgásba hozta a folyosói külpolitikusokat: *Bácskay Béla* dr.-t, *Nagy Sándor*t és *Szalay Arnold*-ot, akik összedugták a fejüket és nyomban kimondták az aradi várba hurcolt bosnyák hírlapírók fölött az ítéletet:

— *Ezek hazudulók*, s nem érdemes őket pártolni.

Es nem is pártolták őket. Amikor ma először szó volt *Nemess Zsigmond* indítványáról, mindjárt meg lehetett állapítani, hogy a közgyűlés — elveti azt. Általában nagyon szigorú volt ma a 35 tagból álló közgyűlés. Minden humánus dolog elől elzárkózott. Komor volt és — unalmas. Csak az utolsó negyed órában csapkodtak kissé az élénkség hullámai. Ez az aradi bosnyák foglyok ügyénél volt.

Ezelőtt még csak a husszék keltett némi élénkséget. Ugyanis *Wizer Lajos* összetévesztette a husszékot a hitelügyi mézarszékkel s a foga'omzavar miatt tíz percig dörgött a tanács ellen. Amikor *Lócs Rezső* felvilágosította, hogy nincs tisztában a kétféle székekkel, *Wizer* bosszusan és restelkedve dörögte:

— Hát miért nem világosítják föl az embert, még mielőtt blamirozná magát.

A második végrehidő állatorvosai állásnál *Sarlot* Domokos főkapitány azzal érvelt, hogy a végrehidő igazgatónak rém sok dolga van és nincs ideje némi *szellemi táplálékra*.

— Olyan nagy most a drágaság, hogy örüljön az, akinek gyomortápláléka van és ne kívánkozzék szellemi táplálék után, — kiabálta oda *Nagy Sándor*.

Mivelhogy a szellemi táplálékról volt szó, hát ezután nemsokára ebben is részesült a t. közgyűlés. *Faragó Rezső*, az ifjú városatyák egyik legvilágosabb koponyájának tulajdonosa szellemi esemegével szolgált, ami a sok szárazság után üdítően hatott. Tudniillik megkezdődött a külpolitizálás. *Avarffy Géza* úgy érezte magát, mintha a delegációban volna és folytonosan a délszláv kérdést emlegette olyan nagy szakértelemmel, hogy még *Károlyi Gyula* gróf főispánnak is leesett a monoklija a nagy kacagásban. A *Birike* kosorus szerzője erősen támadta *Nemess Zsigmond*-ot, de azért egyszer igazat adott neki, így szólván a fontos ügyben:

— En abban föltétlenül igazat adok *Nemess* barátomnak, hogy „*Usön ki mindenütt a nagy világszabadság!*”

Ezre a kijelentésre, amit szóról-szóra közlünk, általános hahota támadt. A nagy kacagásba élesen sivitott bele *Nemess*:

— *Usön beléd a világszabadság!*

A derűtlenség állandósításáról még *Szalay Arnold* is gondoskodott. *Nemess* ugyanis hévvel szónokolta: — ... És a bosnyák hírlapírókat esendőrkök kísérték végig Arad utcáin.

— *Ki látta?* Én nem láttam *Tagadom*, hogy megtörtént volna, — kiáltotta *Szalay Arnold*.

— Ez nem törvényszéki tárgyalás, ügyvéd ur, hogy mindent tagadni kelljen, — felelte a szomszédja.

Szalay erősítette az iménti kijelentését:

— Tényleg, én nem láttam őket.

— Persze, mert te kérőn, délelőtt tíz órakor kelsz föl, ezeket a foglyokat pedig hajnalban hozták Aradra — szolt át *Kiss Ferenc*.

— Hát az igaz, hogy én nyáron későn kelek, — hagyta helyben *Szalay*.

A mai határozatból ítélve, ugyilátszik nemcsak *Szalay*, hanem az egész törvényhatóság későbbiek felől — néhány évtizeddel.

Bojár.

CSÖNDES ESKÜVŐK.

*

Londonban most a vőfély és kosorus leány nélkül esküvő a divat. Az előkelő templomokhoz vonuló menyegzői kocsisokban már hiányoznak a házasuló pár szűkebb gárdáját alkotó, almenyasszonyokat és alvőlegényeket röplítő kocsik. Szűkebb, egyszerűbb, ceremóniátlanabb lett ezáltal az esküvő s épen ezért, a kik a költészetet a színességben és fantasztikumában látják, megint egy darab poezis halálát fogják a menyegzői szereplők eltűnésében látni. Szerencsére azonban a társadalmi fejlődés nem bír ilyen nagy bölcsészeti-kímélő irányzattal s így remélhető, hogy a londoni divat nem marad divat, hanem az előkelő körökből le fog hatni az alsóbbakba s a szigetországból átplántálódik a szárazföldre is, teljesen megszüntetvén, vagy csak a társadalom legalsó mélységeiben divó népszokássá fokozván le a sallangos, dárídós menyegző barbár szokását.

Mert ez a szokás barbár. Valaha igen is meg volt a létjoga. Fejletlen, műveletlen emberek értelmével és lelkiismeretével bizonyos komoly, fontos cselekedetek komolyságát és fontosságát ilyen erős érséki benyomást gyakorló külső ceremóniákkal lehet legjobban megérteni és átérzetni. A házasság pedig tényleg igen fontos dolog nemcsak a lépő egyénekre, de a társadalomra nézve is. A faj szaporodásával járó nemes ügyet, a gyermeknevelést és gondozást a mai régi társadalmi rendek majdnem mind a családra bírták. Nem volt tehát jelentéktelen dolog, mikor két ember családot alapítván, házaspárrá egyesülvén, a szaporodásnak új forrását nyitotta meg. A társadalom méltán érdekődött ez iránt s méltán igyekezett arra, hogy ez oly körülmények közt történjék meg, melyek a házasságkötés egész nagy jelentőségét a fejletlen lélek előtt is kellően kidomborítsák.

De ma? De művelt, fejlett lelki emberek társadalmában? Ezeknek ugyan nincs szükségük a házasságkötés jelentőségének illetlen kiemelésére. Nem mondom ezzel, hogy a mai embernek oly óriási az erkölcsi komolysága, hogy minden házasságkötést tényleg egy nagyon komoly, mélyen megfontolandó dolognak tart. Nem, léhán kötött házasság ma talán több van, mint bármikor. Főlösiagos azonban ezeknek a régi, barbár szertartásoknak megtartása, mivel ezek nem teszik a házasságkötés aktusát magasabbabbá, ellenben mint egy barbár mult maradványai, sértik az izlést s hátráltatják a lelkek felszabadulását az ilyen ceremóniák alapján levő s velük összenőtt babonák özöne alól.

Jóízű ember számára egy ilyen bübös menyegző már egyis egyike a legkino-

sabb látványoknak. Az ember elgondolja, hogy mit is ünnepelnek tulajdonképpen ilyen feltűnő, hangos módon, s ha nem nevet, bosszankodik ezen a hátramaradottságon. Mert a társadalmi érdekek teljesen elég van tőve az anyakönyvvezetőnél tett látogatással. A házasság megkötését nem kell megünnepelni, mivel az egy igen szürke s nem költői dolog. De talán a szerelem ünnepe az ilyen menyegző? Ennek nincs erre szüksége. S különben is a szerelem észrevétlen támad, lassan fejlődik s miként a virágkehely meglehetősen pattan föl valamelyik harmatos hajnalon, s is így jelentkezik egyszerre, váratlan boldogító érzésként az öntudatban. Ezt a keletkezést nem lehet tehát egy ceremóniás ünneppel mintegy üdvözölni, de nem is szükséges, mivel a szerelem keletkezése maga is egy ünnep. Marad tehát igazi ünneplés tárgyaként, a menyegzői hűhó valódi alkalmául az az igen prózai tény, hogy két szerelmes e napon fog először szerelmeskedni. Ez egy igen derék, erkölcsös, főleg pedig jó dolog, de nem tartozik a szerelmeseken kívül senki másra. A figyelem különös rávonása által pedig csupán a benne rejlő materializmus domborodik ki még erősebben, ami tehát nem teszi a lakodalmi céccokat valami rokonszenves és esztétikus dologgá.

Jóízű és fölvilágosodott emberek különben már régóta ugyis a csöndben költött esküvő hívei. Titkolni az esküvőt persze épp oly kevésbé kell, mint hangos ünnepet csinálni belőle. Helytelen, jobban mondva gyarlóság tehát az újabb szintén divatos lett szoktatászerű, titkos egybekelés is. Művelt, fejlett lelkű emberek számára fölösleges minden esküvői hűhó. A népnél megmaradhat a lakodalmi ünnepség etnográfiai csodául, néprajsi érdekességnek. A minthogy még jó ideig meg is fog maradni.

KARDOSÉK fogva maradnak.

Igy határozott a tábla.

— Az Aradi Közlöny kávirati értesítése —

Arad, augusztus 12

Néhány hónappal ezelőtt nagy feltűnést keltett az országban Kardosék bankjának, a József- és Ferencvárosi takarékpénztár részvénytársaságnak leleplezése. A három Kardos testvért és apjukat akkor letartóztatták, de később kettőjüket szabadon bocsátották és csak Kardos Árpádot, a bank vezetőjét és testvérét, Gézárt tartották továbbra is előzetes letartóztatásban. Különösen Kardos Árpád ellen van igen sok és súlyos terhelő adat, amelyek szépen jellemzik a Kardos-bank szénhámos manipulációját.

A Kardos-ügynek ma egy újabb fejleménye van. A két bankszédelgő ugyanis, akiket úgy a vizsgálóbíró, mint a vádtanács a várható nagy büntetés és esetleges szökésük miatt nem eresztett ki a fogásból, ügyvédük útján felfolyamodtak a kir. táblához szabadlábra helyezésük érdekében.

A kir. tábla szüneti tanácsa — mint fővárosi tudósítónk jelenti — ma Devich László elnöke alatt s Traeger Zsigmond bíró előadásában tárgyalta a felfolyamodást és azt elutasította. Így a két vádlott bankigazgató továbbra is vizsgálati fogásban marad.

A Kardos-ügy elsőfoku tárgyalása még szeptember hónapban lesz.

Arad a bosnyák martirok ellen.

Elvetették Nemess Zsigmond indítványát.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

A város nem ir föl a bosnyák politikai foglyok érdekében. A szegény rabok kérdése belefutott a politikába meg — a humorba. A közgyűlés, amelynek a sorrend utolsó negyedén úgy se volt kedve nivós vitára, szem elől tévesztette azt, a miről szó volt. Nem azt nézte, hogy polgárokat katonai bíróság politikai vétségért kilenc esztendőre fegyházra ítél, hanem belékeverte az ügybe a délszláv eszmét, Naszticsot, a török szultánt és alkotmányt, a magyar politikát, a kiegyezést és végül káosz lett belőle, amelyből siettek a városatyák szabadulni azzal, hogy az indítványt levették a napirendről. Így nem volt a dolog egyéb, mint egy meglehetősen néptelen nyári közgyűlésnek zajos epizódja, amelyet sűrűen tarkítottak a kacajt faszító komikum virágai.

A tárgysorozat tárgyalása közben Nemess dr. azt javasolta, hogy indítványát, amely a sorrend 45. pontja volt, hamarabb vegyék tárgyalás alá, de a közgyűlés ezt leszavazta.

Egyébként a közgyűlésnek ez a része így folyt le:

A tanács javaslata.

Angel István dr. aljegyző felolvassa azt az előterjesztést, amelyet a tanács Nemess Zsigmond dr.-nak lapunkban egész terjedelmében ismertetett indítványára a közgyűlés elé tesz. Az előterjesztés így hangzik:

Mondja ki Arad város törvényhatósági bizottsága, hogy arra való tekintettel, hogy az ügy mibenlétéről semmiféle pozitív adat nem áll rendelkezésünkre ezen ügyben hiteles információk nélkül a felirat felterjesztését időelőttinek tartjuk. A tanács azt javasolja, hogy az indítvány adassék ki Müller Károlynak, a város országgyűlési képviselőjének azon kérelemmel, hogy a megnyitandó országgyűlésen ez ügyben a miniszterelnök urhoz interpellációt intézni szíveskedjék.

A komikus tanács.

Az előterjesztéshez elsőnek Karagó Rzsó szólt fel:

— Habár — ugymond — a tekintetes törvényhatósági bizottság egy szülésző oklevélének kihirdetését fontosabbnak találta ama hét szerencsétlen elítelt ügyénél, akiket az aradi vár börtönébe zártak, mégis engedje meg a közgyűlés, hogy a saját és néhány velem együtt érző társam lelkiismereti köleségének eleget teendő, ez ügyben véleményemet elmondjam. (Halljuk.) A tanács indítványa olybá tünteti fel a dolgot, mintha a tanács az egykori adoma szerint nem akarna Oroszországgal háborúba keveredni. Nem mond ugyan ellen az indítványnak, hanem olyan expedienst választott, amelynek még helyes alkotmányjogi formája sincsen, mert ha a város képviselőjét csak kérelem alakjában is interpellálásra bírja, ez hasonlatos a régi követrendszerhez, amelyben a képviselőket utasítással látják el. De ha Müller Károly vállal-

koznék is erre, még az esetben is feltétlenül nagyobb súlytal és jelentőséggel bír az, ha a törvényhatóság ez ügyben felír és ha az ügy csakugyan olyan, hogy közbelpést igényel, akkor a törvényhatóság ne amazt a módot, hanem a felírást válassza. Csodálom, hogy a tanács ismeretlen tényekre hivatkozik az ügyben, amelyet úgy látszik nem tart egyébnek, mint a lapok által felfújt csekélységnek. Nem akarok e teremben az újságok szavahihetőségének híveket szerezni, de a tények ismeretesekek. Hét bosnyák polgárember felett katonai hatóság ítélkezett Európában a huszadik században és ezeket a polgárembereket Magyarországra hozták, épen a vértanúk városának katonai börtönébe. Ez olyan tény, amelyet nem lehet letagadni, mert szemünk láttára történt. É: én nem képelem, hogy tollal, tintával olyan bűntényt lehessen elkövetni, amely miatt polgárok felett katonák ítélkezzenek, amely miatt kilenc évi fegyházat kapjon valaki és más állam területére hurcoltassék.

A felfújt forrongás.

Azt mondják, hogy ezek a bosnyák elítelték hazaárulók. Ha ez csakugyan így van, akkor bátor vagyok feltenni azt a kérdést, melyik hazát árulták el ezek az emberek? Talán a török hazát, mert hiszen Bosznia a török szultán fennhatósága alatt áll, vagy tán az osztrák-magyar hazát, amely tulajdonképpen nem is gazdája, mert nem anektálták, hanem csak okkupálták, vagy a szerb hazát, amelyhez tartozni szeretnének, vagy egy egész különleges hazát, amelyről fogalmuk sincsen. A délszláv mongalmat teljes részletességgel magam sem ismerem, de azt mondhatom, hogy ez az ügy nem hasonlít ama felfújt ügyekhez, amelyek egyikét magam is tapasztaltam. Mikor azt beszéltek, hogy Aradmegye északi részében és Hunyadmegye déli részében a románok forroganak, engem újságiról minőségemben odaküldtek. Megérkezve azt tapasztaltam, hogy ott a polgárság és a katonaság képviselői a legjobb egyetértésben és békességben barátságosan poharazott a kasszinóban, a lakosság pedig teljesen nyugodtan viselkedik. Ugyanígy áll a dolog a nagy szerb propaganda ügyével, amely csak ürügyül szolgál a horvát bánnak, hogy az oroszok politikáját érvényesítse.

Tiltakozók Arad.

Azt is hangzottak ellenetesként, hogy ez az ügy nem tartozik Arad elé. Én pedig azt mondom, hogy igenis ide tartozik, mert magyar területen, Aradon vannak ezek a szerencsétlenek bebörtönözve és az emberi jogok megkívánják, hogy Aradváros az ilyen eljárás ellen felszólaljon. Válasszuk el ezt attól a tényről, hogy véletlenül a jelen kormány alatt esett meg a dolog és hogy a kormány feltétlenül érdekkapcsolatban van a bosnyák kormánnyal. Állapítsuk meg ettől függetlenül azt, hogy a huszadik században Európában tényleg nem tűrhető el, hogy valakit politikai vétségért katonai hatóságok ítéljenek el és aztán egy másik állam területére hurcolják. Ezért a tiltakozást egész bátran magáévá teheti Aradváros és ha e tény a hazaárulást, vagy a hazaárulással való rokonszenveszést jelenti, akkor a

világ legnagyobb haszárulója Tolstoj, aki a legerélyesebben tiltakozott az ellen, hogy államellenes vétségért elítélteket a szibériai ölm-bányákba szállítsanak. Ha ez haszárulást jelent, akkor én szívesen viselem el azt a vádat, hogy rokonszenvezem a haszárulókkal. Elfogadom Nemess dr. indítványát.

- Akik haszárulókat keresnek.

Bácskai Béla dr.: Az indítványozó Nemess Zsigmond dr. maga bevallja, hogy ő sem tud egyebet, mint csak azt, hogy az aradi várba bosnyákokat hoztak, akiket katonai bíróság ítél el. Bár minden politikai büntetést őszintén sajnál és sorsukat részvétellel kísérel, mégis azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy ne a szívével, hanem a fejével gondolkozzék. Éppen ez okból javasolja, hogy az indítványt vegyék le a napirendről.

Utána Avarffy Géza szólalt fel. Beszéde mindvégig derűtségben tartotta a hallgatóságot, mert az indítvánnyal egészen érthetetlenül humoros modorban foglalkozott. Beszél a délszláv politikáról, a nagyszerű propagandáról, Bosznia okkupációjáról, a magyar kormány intencióinak tisztaságáról, a darabontok hazafiatlanságáról és mindezek után oda nyúlt ki, hogy a tanács javaslatát fogadja el.

Az indítványozó beszél.

Most Nemess Zsigmond dr., az indítvány benyújtója emelkedett szólásra.

— Végtelenül csodálkozom — mondotta — a közgyűlés mai hangulatán, mert mikor a multkorai rendkívüli közgyűlésen napirend előtt ez ügyben felszóltam, a törvényhatósági bizottság összes tagjának helyesléssel és lelkesedéssel találkoztam. Az egész ország helyesnek és természetesen találta, hogy éppen Arad város törvényhatóságából induljon meg a kezdeményezés, mert csak mi tudunk, hogy bosnyákok foglyokat vittek a városra végig.

Szalay Arnold dr.: *Ki látta?* (Élénk derűség)

Nemess dr.: Azt nem tudjuk, mit vételek, nem is fogjuk tudni soha, mert katonai hatóság úgy ítéli ott a polgárok felett, ahogy neki tetszik és semmi sem hoz nyilvánosságra az eljárás és az ítélkezés indokaiából, mert a katonai bíróság a polgári világtól egészen különálló világ. Éppen ennek megszüntetésére kell törekednünk.

Azután kifejti, hogy indítványának költő célja van. Egyrészt tiltakozás az ellen, hogy polgáremberek felett katonai hatóság ítélkezék és idegen elítéltek magyar területeire, az aradi várba hurcoltassanak, másrészt felirat a kormányhoz az iránt, hogy adjon alkotmányt Boszniának. Félreértik az ő intencióit, ha, mint Bácskai dr., azt hiszik, hogy indítványa gúncvetés akar lenni a kormány ellen. Hiszen az a lap, amelynek pártjához ő tartozik, megtámadta indítványaért, míg az összes fővárosi koalíciós napilapok pártólól irtak az ügyről. Távol áll tőle minden politikai tendencia s egyedül a humanizmus vezet. Arad város törvényhatósága úgy látja, nem tudja átérzeni, mi az, hogy éppen Aradból akarnak Kustein várát csinálni.

Örömmel látta, hogy az egész ország közvéleménye mellette van és mindenki úgy gondolkodott, hogy a foglyokat Aradra hozni a legnagyobb tapintatlanság volt még akkor is, ha ezek megérdemelték a büntetésüket.

A tanács javaslata nem foglalkozott az indítvány azon részével, amely feliratot javasol a képviselőháznak, hogy Boszniának és Hercegovinának alkotmány adassék. Ez a kérdés most különösen aktuális és a fővárosi lapok mindegyike foglalkozik vele. Legutóbb *Visontai Soma* országgyűlési képviselő a Pesti Hirlapban vezető helyen foglalkozott e kérdéssel és kifejtette, hogy a törökországi mozgalmak teszik indokoltá Bosznia és Hercegovinának alkotmányos módon való kormányzását. A mai állapot, amely az 1878. berlini szerződésen nyugszik, úgy állt elő, hogy a két tartomány kormányzása külön Ausztriára és külön Magyarországra bízott. Mégis azt látjuk, hogy ott csak az osztrák abszolútizmus kormányoz, reánk csupán

az ódium háramlík. Nem a legutóbbi haszárulások kérdése, amikor arra törekszünk, hogy ez az állapot megváltoztassék, amikor barátokat akarunk magunknak szerezni ott, ahol minden jogtalanságot az osztrákok követnek el és Magyarország ellen szítanak vele gyűlöletet? Végül elfogadásra ajánlta indítványát.

A legnagyobb inkonzekvencia.

Bácskai Béla dr. felszólalása után Adler Andor beszélt. Ő a törvényhatóság erkölcsi repulációjára érdekében szólal fel. Az utolsó rendkívüli közgyűlésen Nemess dr. ugyanazokat mondotta, amiket indítványában előterjesztett és a törvényhatósági bizottsági tagok akkor nagy helyesléssel és tapsal fogadták. Másnap az aradi és fővárosi lapok is foglalkoztak az ügyvel és tele volt vele az egész világ. Most néhány nappal később pedig ugyanazon törvényhatósági bizottsági tagok, akik percekig tüntettek itt Nemess dr. mellett, ugyanazok, akik nem szüntek meg az indítványt éljenezni, most egyszerre köpönyegvetésként fordulnak, a napirendről való levételét ajánlják ugyanannak az ügynek, amelyért pár nappal ezelőtt oly nagyon tudtak lelkesedni. Nem kíván sem pro, sem kontra beszélni, csak leszögezni akarja ezt a tényt, amely igazán blamázs Arad városára az egész ország előtt.

Avarffy Géza (közbeszól.)

Adler Andor: Csodálatos, hogy Avarffy bizottsági tag ur most annyira ellene van az indítványnak, mikor a rendkívüli közgyűlésen éppen ő helyeselt és tapsolt hozzá a legjobban. (Derűség.)

A szavazás.

Az elnöklő *Károlyi Gyula* gróf főispán Adler szavaira megjegyzi, hogy Nemess a rendkívüli közgyűlésen napirend előtt szólalt fel és indítványt nem tett. Több felszólaló nem lévén, elrendeli a névszerinti szavazást.

Elsőször Nemess dr. indítványára szavaztak. A 34 jelenlevő városatyja közül mindössze 5-en állottak fel az indítvány mellett: *Faragó Rados, Keppich Jakab dr., Nemess Zsigmond dr., Adler Andor és Figus Albert.* Az indítványt nagy többséggel leszavazták és elfogadták Bácskai Béla dr. indítványát, hogy az ügyet vegyék le a napirendről.

Dinnyeérés idején . . .

I.

Hogy ahány ház van, annyi guszpus
Ez régi, közismert dolog,
En nem szeretlek oh augusztus,
S mert itt vagy, szívem háborog.

Igen, augusztus, nem szeretlek,
Sőt, úgy mondom, épp ellenkezőleg,
Te bántod a testet s lelket,
S a lábam nem szenvedhet féleg.

Az ember akármerre menjen
Dinnyehéjra lép, ő, te, én . . .
Miért nem találkozunk szerelmem,
A dinnyeérés idején,

Elcuszunk volna mindakettes,
Mint most elcuszunk, én, te ő,
Es most már szállhatna felettem,
Mitsém teheine az idő.

Hej, most már bevégeztél tény volna,
S nem nyomná bú senki szívét, —
Ezért gyűlölködöm tollammal
A dinnyeérés idejét.

II.

Igen, igen, a dinnye érik,
Egyik egészen, másik félig.

Görög, vagy sárga, hasz' a'an,
Mert mindnek csuszós héja van.

És mivel e összeretettel
Játszanak nálunk ilyenekkel,
A dinnyehéjjal hasztalan,
Most minden utca tele van.

Oh fáj nekem az augusztus s a dinnye,
Ezt kérem széper, mindenki elhigye,
Oh fáj nekem és nem vigasztal semmi:
— Én ezresbankón szeretnék elesni.

Mákvirág.

„Jómadár“ a rendőrségen.

Egy kis kanári viszonzásai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 12.

Ne tessék azt hinni, hogy a rendőrség által jól ismert jómadár letartóztatásáról akarunk beszámolni rémes rendőri riport keretében.

A jómadár ezúttal csakugyan megérdemli a nevét, mert nem más az, mint egy kedvesen fityűrésző kis kanári madár, amely ma délelőtt az aradi főkapitányság fogházának lakója lett, de csak rövid időre. A kis kanári különös körülmények között került a lebujbéli jómadarak társaságába.

Mikó Lajos rendőr ma ezzel a jelentéssel állított be Hoffman Győző inspekción rendőrbriádoros szobájába:

— Jelentem alásan a Hoffman hadnagy urnak, — mondta a rendőr haptákba állva, — letartóztattam egy jómadarat.

— Vezesse be, — mondta az ügyeletes brigádéros hanyag eleganciával.

— Nem lehet azt bevezetni, mert elrepült, — felelte a rendőr.

— Hát micsoda jómadarat tartóztatott le?

— Egy sárga madarat.

— Beszéljen értelmesen, — mondta dühösen Hoffman — mert különben kivetkötöttem az egyenruhából.

Erre már a közrend szabadalommal és egyenruhával ellátott öre megrettent és remegő hangon szólt:

— Hát mondtam én a hadnagy urnak. Vagy még nem mond' am. Hát kérem az ugy volt, hogy amikor én reggel hazafelé akartam menni, a Kapu utcában találkoztam a feleségemmel. Tetszik tudni, a Zsuzsával, az öreg Kovacsics Sándor lánya. Azt mondja nekem az asszony, hogy Lajos te, jó vóna, ha máma te mennél el a piacra egy kis cipőt venni, mert a gyerekek man nagyon éhesek. Tetszik tenni hadnagy ur, a gyerekek most nagyon sokat esznek, mert nyáron azok a betyárok sokat hancuroznak. Hát mondok az asszonynak, én hajlandónak fognék mutatkozni erre, de némi aggodalmam vannak, mert mostanában nagyon drága a kenyér.

A rendőr itt egy nagy lélekzetet vett, hogy tovább folytassa családi regényét, de Hoffman hadnagy dühösen pattant föl.

— Hát mikor jut már ahhoz a sárga madárhoz?

— Mingyárt ott vagyunk man, kérem. Hát ahogy a piac felé akarok menni, a Kápolna utcában megfog egy házmaster, aztán a kezembe nyom egy sárga madarat; azt mondta, hogy valami Kannári madár. Azt mondta, hogy azt ő fogta, de beszölgáltatja nekem, vagyis a hatóságnak. Ez az a madár.

— Hát hol van az a madár? — kérdezte Hoffman.

— Odalent van a dutyiba egy kalikába.

— Hisz amióta maga itt szónokol, az a madár már biztosan elrepült.

— Dehogy repült, dehogy.

Hoffman lement, hogy megnézze a madarat. A kalitkát természetesen már üresen találta, mert a fognázban valamelyik jómadár kinyitotta az ajtót és segített — a kis jómadáron.

Elfogták a rétsági rablógyilkosokat.

Bombamerénylet terveztek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 12.

Alig múlt el nap a rétsági rablótámadás óta, hogy a tettesek közül itt vagy ott el ne fogtak volna valakit. Zimonyban látták a haramiákat és üzöbe vették őket akkor Ujpesten, amely tudvaleg a főváros tözsomszédságában van. Majdnem mindenki, aki él, különösen aki ott a tett színhelye környékén levő falvak valamelyikében él, gyanus a nyomozó hatóságok előtt.

A vidéken több letartóztatás történt, amelyek azonban hamarosan elvesztették jelentőségüket, mert kiderült, hogy a rendőrség tévedett. Így járt a rendőrség Győrött is, ahol ok nélkül tartottak fogva egy munkást.

A sok tapogatózásnak, nyomozásnak végül mégis meg van az eredménye, mert ma elfogták a haramiák egyikét közel Magyarország határához. A rendőrség azt is megállapította, hogy a tettesek bombával is kísérleteztek.

Hireink ezek:

Artatlanul a fognázban.

A vidéken egy idő óta munkát keresni járt Jelenfi Gyula 50 éves vác malmunkás. Minthogy otthon jó ideig munka nélkül volt, a vidékre ment, hogy családjának onnan küldjön egynéhány megtakarított koronát. Egy időben volt is munkája, küldött is haza, de azután elbocsátották a munkahelyéről és megint foglalkozás híján egyik faluhelyről a másikba vándorolt.

A véletlen épen a rétsági rablómerénylet idejében vetette őt Romhányra. Es a falu ott van Rétság mellett, nem is messze az országúttól, ahol Grünéket kilosztották.

Jelenfi Gyula nyugodtan keresett munkát, majd hogy nem talált, fogta a sátorfáját s odább állott. Meg is mondta a szállásadójának, hogy elmegy a Dunántúrra, ott talán inkább akad kereset.

Alig, hogy ez az ember távozott a községből, a környéken minden falu csendőrsége megmozdul, hogy a nyomát keresse.

A csendőrségek ugyan nem bukkantak rá, de a váci rendőrség kiadott körlevelé alapján Győrött rátalált az ottani kapitányság. Épen az egyik malomnál jelentkezett főlvételeire. A nevét diktálta be, amikor gallérjánál fogta a rendőr:

— Itt nem fog dolgozni, atyafi, gyűjjön csak velem a rendőrségre.

A szegény ember ment, mit is tehetett egyebet. Ott a rendőrségnél pedig nyomban letartóztatták. A holmiját is, a ruháját is megmotozták, semmi gyanusát nem találtak nála, de azért a dutyiban maradt egy ideig, míg azután nem toporoskolt, hogy miért vetik őt artatlanul a börtönbe.

A győri rendőrség pereze asután szabadon is bocsátotta a jó embert, akire már majdnem büszke volt.

Letartóztatások Ausztriában.

Egy másik elfogatásról ezeket jelentik Budapestről:

A budapesti főkapitánysági központi ügyeletest ma éjjel a kassa—oderbergi vasut igazgatósága arról értesítette, hogy a tescheni állomásról táviratot kapott, mely szerint a pályaudvaron három munkáskülső ember vonta magára a gyanút, mert a vác-rétsági rablómerénylőkről kiadott személyleírás teljesen rájuk illett. Igazolásra felszólítva Orlics György, Orlics Mihály és Marovics Nákó földművelőknek mondták magukat, de utazásuk utiránya és célja felől zavaros felvilágosításokat adtak. Erre bevitték őket a vasuti őrszobába és megmotozták mindhármát. Tizenhét ezer korona készpénzt találtak náluk, melynek eredetét kielégítően igazolni nem tudták. Letartóztatták őket. Azt hiszik, hogy a vác-rétsági rablómerénylet részesei. A főkapitányságon Naszódy Béla rendőrkapitány azonnal intézkedett, hogy a horvát munkások elfogatásáról hivatalos közlést szerezzen, egyben pedig értesítette a tescheni letartóztatásról a pesividéki törvényszék ügyeletes bíróját is. Az első távirat, melyet a kassa—oderbergi vasut igazgatósága kapott, így hangzik:

„Tegnap Teschenben három vasuti munkást, névszerint: Orlics György, Orlics Mihály és Marovics Nákót mint gyanus egyéneket letartóztattak. Nevezettek-nél 17000 korona készpénzt találtak. Kérem a budapesti főkapitányságot értesíteni, mivel lehetséges, hogy a rétsági rablással összefügg. Wilhelm üzletvezető-helyettes.”

Teschenből táviratozzák: A letartóztatott három vasuti munkás dolgában az illetékes budapesti ügyész táviratilag megkereste a tescheni rendőrséget, hogy az elfogott munkásokat tartsák továbbra is fogva és indítsák meg a kiadatási eljárást. Kéri továbbá az ügyészség, hogy a foglyokról készítsenek fényképfelvételeket és küldjék azokat Budapestre, hogy megmutathassák a merénylet sebesültjeinek.

Budapestről jelentik, hogy a váci rendőrség megállapította, hogy a három munkás egyike, Morovics Nákó, hosszú ideig szolgálatában állott a vasuti vállalkozó cégnek. Helyét a múlt hó közepén hagyta el s azóta nem tudnak róla. Itt csaknem bizonyosra tartják, hogy az elfogottak tényleg részesei a vác-rétsági rablógyilkos merényletnek.

Bomba a helyszínen

Késő éjjel jelenti fővárosi tudósítónk: Káló fővárosi rendőrkapitány ma épen Verőcén nyomozott, mikor az értesítést kapta, hogy a vác-rétsági gyilkosság színhelyén ma reggel három bombát találtak teljesen elkészítve. A bombák súlya mintegy 2 kilogramm. Az egyik munkavezető a rendőrkapitány előtt ma azt a vallomást tette, hogy az elfogott Morovics julius 15-ig az ő csapatában dolgozott, mint földmunkás, de lustasága miatt el kellett bocsátani. Morovics ekkor Budapestre ment, ahol gyakran találkozott horvátokkal. Morovics ruházatának leírása teljesen ráillik az egyik merénylő ruhájára.

Az elfogottakat Teschenből Vácra hozzák és a helyszíntre vezetik.

Hegedüs Ármin — szabadlábbon.

*
A hirhadt aradi kereskedő néhány nap mulva ismét szabadlábbon jut s valószínűleg újra Aradon telepedik le.

Az igazságügyminiszter döntése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 12.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt megírtuk, hogy Hegedüs Ármin volt aradi kereskedő, a kékre festett kirakatnak két esztendei fegyházra ítélt hirhadt tulajdonosa kérvényt terjesztett fel az igazságügyminiszterhez és ebben a kérvényben feltételes szabadlábbon helyezését kérte.

Hegedüs büntetése 1909. február 9-én jár le és ezért ő Sugár Jenő dr. ügyvédje útján azt kérte, hogy augusztus 9-én, mikor büntetésének háromnegyed része eltelik, helyezték szabadlábbon. A börtönügyi bizottság tekintettel arra, hogy Hegedüs a fegyházban jó viseletet tanúsított, a kérelmet pártolólalag terjesztette fel az igazságügyminisztériumhoz, ahol tegnap döntöttek a kérvény felett és elfogadva a bizottság ajánlatát, elrendelték Hegedüs Ármin szabadlábbon helyezését.

A minisztérium döntését egy-két nap mulva tudatják hivatalosan az aradi ügyészséggel, amely akkor intézkedik Hegedüs szabadlábbon helyezése iránt. Így hát Hegedüs Arminhoz néhány nap mulva ismét lesz szerencséje Arad városának. Több mint valószínű, hogy a hirhadt ember ismét Aradon telepszik le, ilyenféle kijelentést tett is ő, amikor néhány ismerőse a nagyváradi táblai tárgyalásra való utazása alkalmával a vonaton beszélgetett vele. Hegedüs akkor jelentősen pislogva ezt mondta:

— Leszek még én Aradon kereskedő.

Nadrággomb a trabukóban.

*

A szivaros emberek már napok óta veszedelmet szimatolnak a levegőben. A szivaros embernek fölötté jó szimatja van, amely azonnal meg tudja különböztetni a petróleumos kőc füstjét a dohánylevél füstjétől. De más jelek is sejtetik a veszedelmet. Aki nem tud jószolni az elűtőbbnél elűtőbb illatokból és a legkülönbözőbb füstkarikákból, az egészen más jelekből is megállapíthatja, hogy valami büzlök a szivarokban. Egy nadrággomb például szebben beszél, mint a legszerelmesebb levél. Es ha, mi több, a nadrággombot a reggeli medencéből halásszuk ki, akkor holt bizonyos, hogy a dohánygyárban bajok vannak.

Nem kell ahhoz különösebb tudomány, hogy egy trabukóból előkerült nadrággombról egész szociológiai tanulmányt olvassunk le. Mert mi az a nadrággomb a trabukó gyomrában? Egy üzenet. Semmi más. Mindenki úgy üzen, ahogy tud. Régi barátunk, a tengerész kapitány, mielőtt hajót tör, egy söröspalackba dugaszolja üzenetét, amelyet aztán a tenger eleodor, ahová akar. A léghajós, hogy üzenhessen, szardíniás dobozokat visz magával és azt alkalomadtán dobálja annak a fejére, akinek az üzenet szól.

E postai szállítmányok között a legtekélyesebb intézmény az „ajánlott nadrággomb”. Egy ilyen gombra rá van írva az egész mun-

károsztály keserősége és az élet egész szomorúsága. A gomb elmondja hogy a munka soknak kevés a pénzük. Mert ha sok volna, krajcárt tennének a trabukóba és nem nadrággombot. A gomb azt is kifejti, hogy ez az élet egy fületlen pitykegombot sem ér. Továbbá azt, hogy a nadrággomból nem lehet megélni. A nadrággomb-üzenetet a kötél üzenet követi. Ebből megtudjuk, hogy a munkások már azt sem bánják, ha minden kötél szakad. Végül kapunk egy szivart, amelyben nincs többé üzenet, de nincs is többé köszönet. Ebből megállapíthatjuk, hogy a budapesti dohánygyárban kiűzték a sztrájk és a szivarokat most már az igazgató ur szobalánya sodorja. Ma még csak a nadrággomboknál tartunk és csak itt ott akadhat az ember egy kis cipőzeinorra. A dohánygyárakban tehát bajok vannak és kétségtelen, hogy igen veszedelmes sztrájk előtt állunk. Ezt persze hamarosan meg kell akadályozni mert ha egyszer a szivaros emberek is üzenetelni kezdenek majd a dohánygyári igazgatóknak, egészen bizonyos, hogy nem nadrággombot fognak küldeni.

HIREK.

Autobusz-raktár Magyarországon.

— A Westinghouse-gyár magyar képviselete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Már több mint egy esztendeje napirondan van a Westinghouse-gyár alapítása, de még mindig nincs remény arra, hogy rövid időn belül az aradi gyárban készült autobuszok és gépkocsik futkározhatnak a városban. Az aradi gyár ügye megrekedt a minisztériumok labirintusában s mi hiába lessük, mikor fog már füstölögni régen várt gyárunk kéménye.

A Westinghouse cég azonban sokkal élelmesebb, semhogy túl ne tegye magát a miniszteri tétlenségen, amely egyelőre útjában áll az aradi automobil-gyár létesítésének. A Westinghouse-cég úgy gondolkodik, hogyha az itteni gyárból nem liferálhat gépeket külföldre, akkor a külföldön készült árukat adja el — Magyarországon.

Ezt jelenti ugyanis a „Vállalkozók Lapja” című szaklap, amely a következőket írja mai számában:

„A Société Anonyme Westinghouse, mely tudvalevőleg Westinghouse Györgynek, az ismert amerikai nagyiparosnak francia alapítása, Magyarországon képviseletet létesített s annak vezetésével hasáncfiát, Böszörményi János építésmérnököt bízta meg. Böszörményi mérnök körülbelül 8 esztendővel gyakorlatot fejtett ki a különféle Westinghouse-gyárakban, melynek készítményeit alaposan ismeri. A képviselet főképp a Westinghouse-Loblanc-rendszerű kondenzátorok, az ismert Westinghouse-gyártmányu automobil omnibuszok és vasuti motorok felszerelések eladásával foglalkozik. A cég kondenzátorait világszerte ismerik már s így azokat külön ismertetni nem kell. A motoros forgalom minálunk is mindinkább terjed és az Arad-Csánádi Egyesült Vasutak vonalain nagy eredményeket értek el a Westinghouse-motorokkal, mint arról Sármezey, a vállalat igazgatója a Mérnök és Építész Együletben tartalmas előadásban be is számolt. Ugy tudjuk egyébként, hogy a magyar államvasutak is foglalkoznak a Westinghouse rendszerrel, me-

lyet a közel jövőben fognak kipróbálni. A magunk részéről az új vállalkozásnak, mely a Kun József magánmérnök által kezdeményezett magyar Westinghouse gyár előhírnöke, sok szerencsét kívánunk.”

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 18-án az időjárás: Változékony, hűvösebb, sok helyütt csapadék.

— A vidéki városok állami támogatása. Budapestről táviratozzák: *Andrássy* belügyminiszter szeptember közepére hívja egybe a vidéki városokat arra az ankétre, amelyet a fővárosban tartanak meg a városok állami kölcsönrel való ellátása érdekében. Ezen az ankéten lesz szó a városi beruházási kölcsönök kedvező feltételekkel való megszerzéséről is. Egyes vidéki városok, így *Arad* kötvénykibocsátási kérelmével is ez ankét után foglalkozik a pénzügyminiszter.

— Amerikai mérnök Aradon. *Mario Jone* délamerikai magánmérnök ma Aradra érkezett s *Varjassy* Lajos polgármesternél tisztelettel. Idejövételének az volt a célja, hogy a város csatorna műveit megsemméltse. *Virdgh* Lajos főmérnök kalandolta a vendéget, aki előszörrel emlékezett a *Shone* csatorna kiváló előnyéről.

— *Popea* Miklós végrendelete. Tegnap bontották föl *Popea* Miklós karánsebesi püspök végrendeletét. E szerint a püspök után *Kétszázötvenezer korona* vagyon maradt hátra, amelynek általános örökösévé a karánsebesi görögkeleti román egyházmegyét tette. A hagyományok husz százaléka román diákok, husz százaléka román iparosok segítésére fordítandó, tíz százalékot a karánsebesi szentszék rendelkezésére bocsát, ötven százalék pedig az egyházmegye tőkéséhez csatolandó. A temetést megelőző templomi liturgiát *Papp* L. János, aradi görögkeleti román püspök végazta, *Mangra* Vazul és *Hamsza* Agoston arkimandriták, *Csorogár* Roman, *Badescu* József és *Olariu* József dr. protosztincellusok, *Gid* András és *Popovics* György dr. esperesek segédletével. A koporsó a templom közepe fölé állított ravatalon állt. A koporsón a román akadémia hatalmas babérkoszorúja nyugodott. A halottat bucsuztató beszédet *Olariu* József dr. papuevelől igazgató tartotta, erős nemzetiésszel érzéssel. A temetésen képviseltette magát *Znejanovits* Gábor, a megválasztott szerb patriarka, *Nikolits* István helynök által; a román akadémia részéről *Bian* János vett részt és tartott beszédet.

— A vasuti balesetbiztosítás kulisszatitkai. Nemrégiben említettük már, hogy a kereskedelmi kormány tervbe vette az általános, kötelező vasuti balesetbiztosítás behozatalát. Néhány lap ebből az alkalomból erősen támadta a kormányt, azt írva, hogy ez a terv egyrészt új megadóztatás akar lenni a polgároknak, másrészt a vasut számára nagy megtakarítást jelenthetne, mert eszentul nem a vasut, hanem a közönség fizetné a balesetért járó kárpótlást. Egyik fővárosi lap szerint a tervezet kezdeményezője *Pallay* Sándor, *Kossuth* Ferenc titkára, vasuti főtisztviselő. Más hírek szerint az Európai podgyászbiztosító társaság ajánlotta ezt a tervet a kormánynak. Az „Egyetértés” mai száma ezzel szemben azt írja, hogy a tervezet készítője *Rónai* Mór, a *Független Magyarország* kiadótulajdonosa, aki ez év április 16-án nyújtotta be emlékiratát a kormánynak. Megjegyzendő hogy áprilisban a *Füg.* Megy. még kormányparti lap volt és csak nemrég lett ellenzéki újság.

— A magyar zászló védelme Horvátországban. Zágrábból táviratozzák: A „*Pokret*” című koalíciós lap jelenti, hogy a bán a küszöbön álló királyi születésnap és Szent-István-nap alkalmából rendeletet adott ki, melyben meghagyja, hogy a közös hivatalok ezeken az ünnepeken *tűzzel ki a magyar lobogót*. A rendelet egyuttal elrendeli a politikai hatóságoknak, hogyha valahol tüntetést rendeznének a magyar zászló ellen, a hatóságok kötelesek a legnagyobb szigorral közbelépni a magyar zászló védelmére. Minthogy a rendelet a magyar zászló „előirt kitűzéséről” szól, a koalíciós lapok most támadják a bán és azt mondják, hogy a bán az eddigelő vitásan álló zászlókérdést, amelyet regnikoláris bizottság útján akartak szabályozni, most váratlanul rendeletileg intézi el.

— *Andrányi* Károly diszpolgári oklevele. Az aradi gyermek nyomorúság enyhítőjét, gyorok *Andrányi* Károlyt a város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg diszpolgárrá választotta meg. Ma mutatta be a tanács a közgyűlésnek a kétszáz ezer korona alapítvány alapító levelét. A közgyűlés elhatározta, hogy a legközelebbi rendes közgyűlésen nyújtja át a törvényhatóság színe előtt *Andrányinak* a diszpolgárrá történt megválasztásáról szóló díszes oklevelet.

— *Kémkedő* százados. Egy trieszti távirat jelenti: *Résia* mellett az olasz csendőrök letartóztatták *Schön* Rudolf ötödik vadász-zászlóaljbeli századost kémkedés gyanuja miatt.

— Mi az oka a husrágaságnak? Erről a kérdéssel a következő levelet kaptuk: A legutóbbi napokban a városi kisebb mézárások beadványi akartak inténi a polgármesterhez. A beadványban kötelezik magukat arra, hogy a husrákat tetemesen leszállítsák, ha a város törvényhatósága a hus házhoz hordását eltölti. A huskihordást ugyanis a nagyobb mézárások végzik s e miatt a kisebb mézárások a nemesebb husrészeket nem adhatják a publikumnak, hanem kénytelenek a nagyobb mézárásoknak potom árért eladni. A nagyobb mézárások pedig ezt a hus tényleg nem adhatják olcsón, mert a házhoz hordás nagy költségekkel jár. Míhelyt a házhoz hordást eltöltik, a vevőközönség megoszlanék, s a kisebb mézárásoknak is módjában lenne, hogy a hus jobb részelt ne a nagyobb mézárásoknak, hanem a publikumnak adják el. A hus házhoz hordásának eltöltését egyébként *egészségi okok* is indokoltá teszik, amit mindenki igazolhat, aki a hushordó legényeket munkában látta. Ez lett volna tartalma a kérvénynek, amely azonban mégse ment be a városhoz, mert az érdekeltek egy része — nem tudni mi okból — azt nem akarta aláírni. Hanem ha már a város a husrágaság okaival foglalkozik, figyelembe vehetné ezt a körülményt is, a melylyel talán egyesek kényelmét megcsorbítanák, de az összesség számára lehetővé tennék az *olcsóbb husrákat*.

— A vonat alatt kigyulladt híd. *Kassáról* táviratozzák: A kassa—tornai vonalon konyicska és Nagyida állomások közt egy fahíd még ismeretlen okból kigyulladt. A személyvonat éppen akkor haladt a hídon át. Az utolsó kocsi alatt a híd leszakadt. *Hét kocsi megrongálódott*, de személyekben csodálatos módon nem esett kár. A forgalom egy ideig szünetelt, de a pályát már helyreállították.

— A második állatorvosi állás. Az augusztus elsején életbe lépett husvizsgálati szabályzat — mint azt megirtuk — annyira felzapo-

ritotta a végőbdi írgató teendőit, hogy a tanács egy kétszer koronával díjazott második állatorvosi állás rendszeresítését javasolta. Sartet Domokos magyarázata után a közgyűlés ellogadta a tanács javaslatát s a kormányhatósági jóváhagyás után kilrják a pályázatot az állásra.

— **Betiltott kirándulások.** Fiuméből táviratozzák: Az osztrák politikai hatóságok rég időtől fogva azt tapasztalják, hogy az Ungaro-Kroata hajóstársaság kirándulási hajójáratai állandóan politikai tüntetésekre adnak alkalmat. Ilyen alkalmakkor napirenden vannak az összeütközések az olasz és horvát lakosság között. Ezeket a tüntetéseket elkerülendő, az osztrák hatóságok átiratban értesítették az Ungaro-Kroata hajóstársaságot, hogy felsőbb rendeletnek tesznek eleget, amikor megtiltják neki, hogy az *isztriai félsziget vonalaira kirándulásokat rendezzen.* A rendelet megokolása hangsulyozza, hogy a tilalom nem vonatkozik az abbáziai és lovranai rendez járatokra, mert közismert dolog, hogy a fürdővendégek tartózkodnak minden politikai tüntetésektől. A tilalom érzékenyen érinti a hajóstársaság jövedelmét. Ez olyan rendelkezés, amelyet a magyar kormány semmiesetre sem hagyhat szó nélkül. Ha az olasz és a horvát nép találkozására zavarokra ad alkalmat, gondoskodjék az osztrák kormány arról, hogy közigazgatási uton rendet csináljon. De a két állam közt kötött kiegyezéssel egy magyar hajóstársaságnak az osztrák kikötőből való eltiltása nem egyeztethető össze.

— **Az ex főherceg.** *Wölfling* Lipótot, az egykori főherceget a napokban fölkereste Blonostleben egy francia újságíró. *Wölfling* ebben a kis létszékben nyaral a feleségével és a sógorával. Kis házikóban lakik, melyet angol park helyett veteményes kert vesz körül. Az újságíró a házlásszonyt munkaközben találta. Alsósoknyában és fűzőben épen szipört, a haja a vállára lógott s kivörösödött arccal szidta a családot:

— *Lusta dög!* — kiabálta rá. Minden piszok ott van az ágy alatt.

A hásiur kötényben éppen krumpilt hámozott. Ezzel kezdi a főhercegi pár minden reggel a napot. *Wölfling* németül beszél. Az újságíró bocsánatot kért az indiszkrét lépéséért.

— **Indiszkrét?** — kérdezte mosolyogva *Wölfling*. — A francia újságírók sokkal kevésbé indiszkrétek, mint svájci és német kolégák. Az emberek is békén hagynak itt. Nyugodtan élek s ez nekem a legkedvesebb. Senki sem ismer engem vagy legalább is úgy tesz, mintha nem ismerne. Nagyon jól tudom, hogy ismerőseim mulatnak az én nyárspolgári életmódomon. De ez egészen közönyös nekem.

Az újságíró elmondja, hogy *Wölfling* és a felesége jelenléte miatt is többször csókolóztak s mind a kettőn folyton gyöngéd tekintettel nézték egymást. Rá igen kedves és intim hatással volt az egykori főherceg családi boldogságának képe.

— **Községek víz alatt.** *Alsókuvinből* táviratozzák: A kiáradt folyók és patakok több községet, többek közt Kurdosint, Alsószokvát elborították. A lakosságot csónakokon mentik. Az áradat a parttól 400 000 korona értékű épületeit ragadott el.

— **A felső leányiskola építése.** Megírtuk, hogy milyen változáson ment át a felső leányiskola építkezésének terve. A közgyűlés ma hozzájárult ahhoz, hogy a siketnoma intézet

és a mai felső leányiskola egyesíttessenek s utasította a tanácsot, hogy mutassa be a szállításokat a törvényhatósági bizottságnak.

— **A „nevelő ur” szélhámosaságai.** A napokban írtunk arról, hogy a debreceni rendőrség elfogott egy gyanus alakot, akiről később kiderült, hogy *Silay János* és akinél *Demjén* Endre joghallgató indexét meg a takarékpénztári könyvét megtalálták. A gyanus alak előbb nevelőnek mondotta magát, s azt mondta, hogy Aradon lakott az utóbbi időben. A jómádáról most a következő gaságok derültek ki:

Az elfogott ember egyike a legveszedelmesebb szélhámosoknak és többféle bűn terhell. Sikertült is a rendőrségnek sok érdemes dolgot földeríteni s azt is megállapította, hogy az elfogott ember *katonaszökevény.* Est egy Kassáról érkezett távirat adta tudtára a rendőrségnek. Az ottani tűzérezied parancsnoka ugyanis olvasta a lapokból, hogy *Silay Jánost* elfogták és rögtön táviratozott Debrecenbe, hogy kísértesse Kassára a bűnügyi osztály, mert *Silay* szökött katoná. Május hóban mondott bucsút a kassai tűzérkaszárnyának, de egyuttal elopta hadnagyának aranyóráját és százhatsvan korona készpénzét is. *Silay* aztán bolyongott az országban s Aradról Debrecenbe ment, amikor összehatalálkozott a vonatban *Demjén* Endre jogszigorlóval. *Demjén* elaludt a vonatban s ezalatt *Silay* kilopta a zsebéből a takarékpénztári könyvét, azután tovább állt vele. Így került Debrecenbe, ahol elfogták.

— **Öngyilkos zeneakadémikus.** A Temesvári Hírlap arról ad hírt, hogy egy odaérkezett távirat szerint *Incse Béla*, aki Temesvárott végezte a zenészkola zeneszerzési tanfolyamát, tegnapreggel Budapesten föbelőtte magát édes anyja lakásán. A huszonhatéves fiatal ember képzett zenész volt s előkelő család tagja, az atyja bányakapitány volt. Az öngyilkosságról a fővárosi állambizottság nem kapott hírt, nem is tud róla semmit.

— **Megszökött egy primadonna impresszáriója.** Szabadkáról jelentik: A szabályi főszolgálatról ma közlő levelet adott ki *Ótvös* Andor színházi vállalkozó ellen. Ez a derék ur t. i. jegyeket árult Szabályán, illetőleg pénzeket gyűjtött egy hangversenyre, amelyen *Russinszky* Ilonának, a szabadkai színtársulat volt kolaratur énekesnőjének kellett volna föllépni. Azonban a pénzzel ellínt. *Russinszky* megtette ellene a feljelentést és most a rendőrség keresi a megugrott impresszáriót.

— **Nemess Zsigmond dr. üdvözlése.** A faesetiek volt országgyűlési képviselőjükhöz a közgyűlés napjára a következő táviratot küldték: Az aradi várba huroelt szerencsétlen bosnyákok ügyében kifejtett emberséges, hazafias és bátor működéséért fogadja hazafias üdvözlésünket. Büszkén valljuk a miénknek, tartsa meg az Isten sokáig az emberi jogok bátor bajnokaként. A táviratot *Schönenfeld* László, *Hirschmann* János, *Rónai* József és még 45 társa írta alá. Az aláírók a körület legtekintélyesebb polgárai.

— **Az amerikai erdőtüz.** *Winnipeg*ből érkezett táviratok szerint *Kolumbiábao* a lappangó erdőtüz, amely nemrég oly óriási veszedelmeket okozott, *ismét kigyulladt.* Most *Kumberleyn* és *Kambrook* városokat fenyegeti nagy veszedelem.

— **Merénylet a vonat ellen.** Könnyen végzetessé válhatott volna az a merénylet, amelyet két rakoncátlan gyerek követelt el tegnap egy vonat ellen. A *mezőtelegi* állomás közelében *Pap Aurél* és *Gál János* 12—13 éves suharok hatalmas természetű darabokat raktak a vasúti elpárra és félrevonulva, a közelből lesték veszedelmes csínyjüök eredményét. Nemsokára az állomás felé rohogott egy beérkező személyvonat. A mozdonyvezető szerencsére idejekorán észrevette a furcsa barikádokat és a vészféket megrántotta. A mozdony allg pár méterre állott meg a kőrakások előtt s így kikerülte a katasztrófát. A két nihilista csemetét elcsípte a vonat vezetője. Mind a kettő ellen megindult a fenyítő eljárás.

— **Az autók ellen.** Korunk legmodernebb alkalmatosságának, az autók száguldó veszedelmét már nemcsak városhelyen érzik, de keresik az ellene való védekezést a megyei törvényhatóságok is, mert nap-nap után érkeznek riaszó hírek a repülő motorkocsik országúti kártevéséről. *Jásznagykunszolon* vármegye törvényhatósága volt az első, amely szabályrendelet tervezetet dolgozott ki az autók menetsebességének rendszabályozása érdekében. A szabályrendelet pártolás és hasznó alkotása céljából a vármegye tegnap megküldötte Aradvármegyének is.

— **Megjutalmazott városigépez.** A törvényhatósági bizottság ma tartott ülésében kétszáz koronát szavazott meg *Vácán* Gyula városi gépez megjutalmazására. *Vácán* az autóbussüzemnél végzett hónapokon át elismerésre méltó munkát.

— **A vihar pusztítása.** Lapunk mai számában megírtuk, hogy *Vitágoson*, szombaton este nagy szélvihar dühöngött és sok kárt tett, többek között a hegysíjal motoros pályáját is megrongálta. Mint most értesülünk, a vihar nem okozott a pályán nagyobb károkat és a közlekedést nem is gátolta meg.

— **Rabló a függöny mögött.** *Budapest*ről írják: *Jankovich Antal* dr. pénzügyminiszteri fogalmazónak ma éjszaka vendége volt nővére, *Bodnár Istvánné* szénélyében. Az ur-asszony, akinek a szalon mellett vetettek ágyat, éjfélt után arra ébredt, hogy a szalonban valaki jár. Segítségért kiabált, mire *Jankovich* dr. és a cselédség is előkerült és az előszoba ablakmélyedésében a függöny mögött találtak egy tolvajlámpás, harisnyás flatalembert, aki remegve kérte, hogy ne bántásák. Kiderült, hogy ifjabb *Ferenci János* huszonegy éves urasági inas, aki azelőtt *Jankovich* Antal dr. atyjánál, *Jankovich* János miniszteri tanácsosnál szolgált, de elkergettek. Még abban az időben elopta a kertajtó kulcsát és most a kertajtón át jött a hátsóba. *Ferencit* átadták egy rendőrnek, aki bekísérte a főkapitánysághoz, ahol letartóztatták. A fiatal betörőnek rovtott multja van.

— **Edvi Ilés Károly**, a büntető novella zsebkönyve, melynek ára csinos vászonkötésben K. 2:80, már megjelent s kapható *Aradon* *Weisz* és *Klein* könyvkereskedésében. (Minorita-palota.) 2698

— **Baleset.** *Sörös* Mihály nyolcvan éves ácssegédet ma munka közben baleset érte. Az öreg munkás *Jakács* Ferenc *Demeter* utca 2. számú házának tetőjét javította s amint a tetőhöz állított létrán a földre akart jüni, megszédült s körülbelül négy méter magasból lezuhant. Zúzódásokat szenvedett.

— **Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben** *Vojtek* és *Weismál* *Aradon*. 191.

• A hiváló bér- és kímámos gyógyferrás •

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél és húrtól bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyvíz.

• Kapható árványkereskedésben vagy a Salva-Lépfel Salvator-ferrás Vállalatnál Budapest, V. Budaörsi part 6. •

1301

TANÜGY.

(—) **Uj magániskola** *Kessler* *Isabella* magánú. és leány elemi iskoláját I—VI. oszt. folyó évi szeptember havában megnyitja. Beiratások szeptember 1-től *Kasincy*-utca 10. sz. Privát szögora s német oktatás. 2690

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az Aradi Atletikai Klub** e hó 13 án, csütörtökön este 8 órakor egyeleti helyiségében rendkívüli gyűlést tart.

TORVÉNYKEZÉS.

A szeptemberi ciklus esküdthirái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Az aradi törvényszéken ma sorsolták ki a szeptemberi esküdtszéki ciklusra az esküdteket. A sorsolást Fábrián Lajos törvényszéki elnök vezetésével ejtették meg a bíróság két tagja, az ügyészség és az ügyvédi kamara képviselőjének jelenlétében.

Rendes esküdtek lettek:

Jakabffy István szabó, Tapolcsányi Kálmán magánhivatalnok, Id. Radocsányi János szilgyártó, Rosenbarg Herman szabó, Trutia Péter ügyvéd, Ferdinánd Demeter kereskedő, Lieberman Lajos kereskedő, Apor Gyula takarékpénztári tisztviselő, Kell Lajos bankhivatalnok, Ifj. Tenner Lajos magánhivatalnok, Sücs Vilmos ügynök, Tausch József csizmadia, Arjoka Vasul takarékpénztári hivatalnok, Kron Lipót szatócs, Funkestein József gabonakereskedő, Táfvov József csizmadia, Weisz Dávid nagykereskedő, Vojtek Kálmán gyógyszerész, Ungureán János korcsmáros, Zinner Vilmos órász, Fuchs Ignác magánhivatalnok, Juhász István lakatos, Zujonkovszky János kovács, Fényes Dezső gyárigazgató, Ifj. Buzáky Antal magánhivatalnok, Lux Mór háztulajdonos, Ungár Armin papírkereskedő, Weisz Márton háztulajdonos, Vincze Miklós ügyvéd, Sári Ferenc hentes.

A pótezküldtek névsorát lapunk holnapi számában közöljük.

A ciklus szeptember hetedikén veszi kezdetét. Eddig négy ügy van tárgyalásra kitűzve.

§ Esterházy Pál gróf feljelentése. Budapestről írják: A múlt hónapban a pápai hitbizomány birtalója, Esterházy Pál huszárhadnagy feljelentést tett Liedermann Aurél fővárosi gabonabizományos ellen, akit csalás, sikasztás és uzsora miatt vádolt meg. A feljelentés szerint Liedermann a gróftól *börzespekulációkba csábította és az alkalomból 75.000 koronával megcsalta. A rendőrség letartóztatta a hűtlen gabonabizományost és a vizsgálóbíró, valamint a vádtanács további fogvatartását rendelte el. E határozat ellen Liedermann védője útján felfolyamodott a kir. táblához, melynek szünetl tanácsa ma Polyák Gábor bíró előadásában, a felfolyamodás elutasításával, hozsájárult a vizsgálóbírónak a vizsgálati fogságot elrendelő végzéséhez.*

§ A jegyesek albuma. Mára volt kitűzve az aradi járásbírósnál Étes Simon járásbíró előtt annak az érdekes pernek tárgyalása, amelyet 42 aradi kereskedő indított a „Jegyesek Albuma” című vállalat ellen. Számos aradi kereskedő ugyanis megrendelő lapokat írt alá, amelyekről utólag kiderült, hogy azokat a vállalat az ő szerződésbeli akaratuk ellenére akarja érvényesíteni. Ezért a kereskedők közül negyvenketten az aradi járásbíróshoz keresetet adtak be a vállalat tulajdonosa, Szilas Mór marosvásárhelyi kereskedő ellen a szerződés megsemmisítése iránt. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert a véltévek készenlétlenül érkeztek vissza. Szilas Mór ugyanis külföldre utazott, felesége pedig külföldön tartózkodik és csak e hó végén jön haza. E miatt a tárgyalást elhalasztották.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. Y. Sorát ejtjük, de hogy misor, arra ígéretet most nem tehetünk.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti ár- és értéktörzs.

— Az Aradi Közlöny távtrati tudósítása. —

Budapest, augusztus 12

Kínálat megfelelő, vételkedv javult, tartott árak. Amerika 1/2-el magasabb.

Az árak 30 KRONKONT SZÁMÁVAL:

	Déli szárlat	2 órai szárlat
Buza áprillisa . . .	11.52—11.53	11.53—11.54
Buza októberre . . .	11.15—11.16	11.17—11.18
Zab októberre . . .	8.13—8.14	8.18—8.19
Rozs októberre . . .	9.23—9.24	9.36—9.37
Tengeri májusra . . .	7.18—7.19	7.18—7.19
Tengeri augusztusra . . .	7.68—7.69	7.68—7.69

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény . . . 633 25

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 12. —

Fehér Kereszt szálloda. Bermayer József utazó Budapest. — Zahon János műszerész Budapest. — Mátei János utazó Budapest. — Vadász Arnold ügyvéd Lugos. — Radó Lipót utazó Karánsebes. — Remetei László fényképész Zalatna. — Popeszkú Vasul kereskedő Zalatna. — Fereneci Mór utazó Budapest. — Piskárkosi Szilágyi Lajos főhadnagy Versec. — Mangra Vasul pap Nagyvárad. — Dlego Podner Izsó utazó Triest.

Központi-szálloda. Mario János mérnök. — Slotter Miklós utazó Budapest. — Asher Artur utazó Bécs. — Glatz F. Budapest. — Gruber Izidor utazó Budapest. — Kurz Ferenc utazó Budapest. — Lörabeczi Adolf utazó Bécs. — Vetro Akos dr. ügyvéd Békéscsaba. — Teller Miksa dr. ügyvéd Budapest. — Malmed Ede kereskedő Nagyvárad. — Kornis Gábor utazó Budapest. — Kégl István felügyelő Budapest. — Acél Soma ügynök Szeged. — Fehér Béla utazó Budapest. — Iritz Samu kereskedő Makó.

Vass szálloda. Blau Mór utazó Budapest. — Neumann Kálmán utazó Makó. — Brenner Bernát utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Mezei Izsó kereskedő Szálás. — Bodea Gyula plébános Buttyin. — Humsky Rezső állami felvigyázó Moravica. — Szvoboda Sándor aljegyző Pancsova. — Sebestyén János utazó Budapest. — Böhm Miksa gazdasz Szapáryliget. — Rosenthal József hivatalnok Budapest. — Mezei Ferenc utazó Budapest. — Vurfer Gyula utazó Budapest. — Kener Károly ügynök Budapest. — Nemes Sándor hivatalnok Ujszentanna.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca I. szám, Szabadságtér mellett.)

Szenzáció! Othello, Shakespeare tragédiája a párisi Comedie française művészeinek előadásában.

Műsor 1908. augusztus hó 13-án, csütörtökön:

1. Vizesés. Természet utáni felvétel. — 2. Az öreg juhász. Életkép. — 3. A két tündér. Színes fantasztikus kép. — 4. A boszorkány leánya. Dráma. — 5. A kém. Szenzációs felvétel az 1870-iki francia-német háborúból. — 6. A varázsló. Természet utáni felvétel. — 7. Sztrájk-törő. Bohózat. — 8. Othello, Shakespeare tragédiája. Szenzációs felvétel a párisi Comedie française művészeinek előadásában.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások: Este 7 órától 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Bolgár Lajos.

NYILTTER.*

400 kat. hold szántó

400 hold erdővel,

5000 korona bér mellett

közel Aradhoz

k i a d ó.

Bővebbet Asbóth Gyula Arad, Deák Ferencc-utca 6. 2625

Dr. Singer József

a bőr, nemi és vizeletszervi bajok szakorvosa.

Kosmetikai rendelő-intézet.

Orvosi labororium.

Rendel: d. e. 8-10., d. u. 2-5.

2674 Kossuth-utca I. sz.

Élővirág csokrok

és koszorúk,

cserepes virágok

legolcsóbban kaphatók

Scherhag Testvérek

virágüzletében

Arad, Andrassy-tér 18.

Megyei telefon 292. 2524

Gabonarakta kiadó!

A buza piac tözsomszedságában Maros-utca 3-ik szám alatti emeletes modern berendezésű és jól szellőztetett tizenkétezeröttszáz métermázs befogadásra alkalmas

gabonaraktaunk azonnal kiadó.

Bővebbet József főherceg-ut 12. szám alatti irodánk nyujt. 2683

Fodor és Reisinger.

Telefon 563. sz.

Alapított 1889. évben

Várhoi László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Minerita-palota a leánytákolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnevének örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszereztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készíték mindennemű legyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

Várhoi László.

Csemegezőlő.

Sik fekvésen termelt chaselas és muszcat legkiválóbb asztali csemegezőlő, mintegy négy hold termése egészben vagy részben

eladó.

Bővebbet 2686

HÁMORY GAZDASÁG

Irodájában,

Aradon, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Breger J. Arad,

előrendű kivitelű üzlet halak, baromfi, zöldség újdonságok, gyümölcs, dinnye és finom szállókben az „Orsovai halhoz”

Szabadság tér 4. sz.

Városi és megyei telefon 616. — Szombaton zárva.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy f. hó 30-tól kezdve minden csütörtökön élő dunai és balatoni vízben uszó hal kapható. Megrendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Uradaim nemes faj dinnyék. Asztali gyümölcs, valamint mindenféle fűszerárú kapható.

Veszek uradalmi dinnyét, gyümölcsöt és szállót akármilyen mennyiségben. Finom szállót a kertben csomagolom és onnan szállítom. 2574

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szállítására vasokosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 150:

Nagy választék sárkerítés mintákból terjedelmes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

758—1908. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1908. V. 1375/2. számú végzése által Spanlang János végrehajtó javára, Petrik György ellen 80 korona tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 780 koronára becsült bútorok és árukból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Akác-utca 2. szám alatt leendő eszközölésére 1908. évi augusztus hó 14-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1908. évi július hó 27-ik napján.

Török Dénes,
bíróági végrehajtó.

2692

14760—1908 kh.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város tanácsának f. évi augusztus hó 1-én 22484. szám alatt kiadott véghatározata értelmében értesitem a husvágó iparosokat, hogy marhát és növendék marhát az eddigi módon, illetve egy székben kimérni csak f. évi november 1-ig szabad, november hó 1-től, mint azt már az általam kiadott tájékoztatóban jeleztem is, az 54300. szám alatt kiadott földmívelésügyi miniszteri rendelet 98. §-a alapján a növendék marhahus csak külön mézarszékben lesz árusítható, ahol ezzel együtt még csak bivalyhus mérhető ki. Az ilyen mézarszékek kívül „Növendék marhahus” illetőleg „Bivalyhus” fölirattal látandók el és ott másféle hust árusítani nem szabad. A mézarszékek és hentes üzletek pedig egy alakítandók át, hogy azoknak falai és talaja vízhatlan és könnyen mosható anyagból legyenek készíthetve.

A közbiztonság levágott állatoktól származó hus és zsirnak a hatósági hus székbe leendő utalását indokló alapelveket a földmívelésügyi m. kir. miniszterium 75—78. §-a foglalja magába.

A hatósági husszékben olyan hus árusítható, melyet a husvizsgáló a 75—78. §. értelmében oda utasított.

Ha az állat tulajdonosa a husvizsgáló véleményében meg nem nyugszik, jogában áll a kapitányi hivatalnál mint elsőfokú állategészségügyi hatóságnál 22. §. értelmében felülvizsgálatot kérni. A felülvizsgálatnál a husvizsgáló véleménye meghallgatandó. A felülvizsgálatot mindjárt, de legkésőbb a sérelmesnek vélt vélemény után egy órán belül kell bejelenteni a vágóhídi igazgatónál és 12 órán belül köteles a fél azt kieszközölni, ellenkező esetben az eredeti vizsgálat szerinti eljárásnak van helye és a tulajdonos további jogorvoslati igényét elveszti.

A hatósági husszék a vágóhídi igazgató (a husvizsgáló) állandó felügyelete alatt áll, a hus elárúsításának pedig a város területére áramló eredménye a kapitányi hivatal által figyelemmel kísérendő.

A huselárúsítást a kapitányi hivatal által megbízott kezelő esz közli, ugyancsak a kapitányi hivatal által megállapított áron és időben. (108. §.)

Mindenkinek jogában áll szabályszerűen levágott állatának testrészeit a hatósági husszékben elárúsíttatni. Hust iparszerűen hatósági husszékben árusítani nem szabad.

A hatósági husszékben eladatlannul maradt vagy az előkészítési eljárás alatt, vagy az elárúsítás, fentartás közben hasznavehetlenné vált, vagy megromlott, általában vagy részben kellően nem értékesíthetett hus vagy zsírért a város szavatosságát nem vállal a kárpótlást nem ad.

Arad, 1908. évi augusztus 8-án.

Sariot,
főkapitány.

Folttisztító-benzin

0.700 705. kétszer rektifikálva és finomítva, legjobb minőségben, továbbá

Automobil-benzin és Motor-benzin

mindenkor bármily mennyiségben, legjutányosabban kapható a

Kőolajipar Részvénytársaságnál DEBRECZENBEN.

Aradi Irodák és Képviselet: 2596

Steinberger Ignác urnál, Aradon. Telefon 512. sz.

Arad. szab. kir. város rendőrkapitányi hivatalától.

2036—1908. khsz.

Hirdetés.

Közhírré tétetik, hogy Aradon 1908. augusztus hó 7-ik napján egy darab pej kanca csikó elfogott.

A tulajdonos folyó évi augusztus hó 15. napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha a tulajdon-jogát beigazolni képes tulajdonosa, a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1908. évi augusztus hó 7.

Rendőrkapitányság.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu tanulónak

fizetéssei

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

22955—1908. sz.

Hirdetés.

Az 1908. évi július hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírásai jegyzék 8 drb. ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1908. évi augusztus hó 12-től számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Kancsur Kálmán, Szeitz Péter, Markovits Ida, Általános fogyasztási szövetkezet, Kovács Istvánné, Bartalus Lászlóné, Molnár Miklós és ált. fogy. és termelő szövetkezet, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1908. augusztus hó 7.

A városi tanács.

10256—1908. sz.

Hirdetés.

Közhírré tesszük, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszter a Gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember 15-én megkezdődő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázatot hirdetünk.

A pályázat f. évi augusztus 15-ig a földmívelésügyi miniszternél benyújtandó.

Az érdeklődők a pályázati hirdetményt a hivatalos órák alatt a levéltárban megtekinthetik.

Arad, 1908. július hó 17.

A városi tanács.

Negyedórán belül megszünteti a

Fejfájást

hirneves

Rozsnyai fejfájás elleni pastilla

1 darab 20 fillér. 6 darab ára 1 korona.

Páratlan hatása

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyai-féle

Kárpáti gyomorcsepp.

Kapható csakis:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

301

Arad, Szabadság-tér.

APRO HIRDETÉSEK.

AKINEK

Ismerettség híján

szasztásra,
sevelőre,
ékeztetőre,
főnyelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vínscellőre,
kerészre.

kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy,
irodasszolgára,
pónsbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

élelmi kíván

esetort,
songorát,
bori,
gyümölcsöt,
jabonát.

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

szobát,
házat,
vadászterületet.

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket.

AKI

szűkeket vétel vagy bérbevételei cséljából keresel;

AKI

amely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csélt, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetései

rovatai használja.

Kentesüzletemet

árukészlettel vagy anélkül jutányos áron eladom. Garai Károly, Arad, Szabadság-téren. 2875

Kerékpár

teljesen jó karban eladó. Sörraktár, Karolina-utca 7. 2876

2 ház eladó.

Egy Boros Béni-tér 3. számú, egy Boczkó-utcai 2. számú. Bővebbet Arad, Boros Béni-tér 3., a liszt-raktárban. 2838

Egy jókarban lévő zongora

eladó. Batthyány-utca 28., I. em. 4. 2844

Radnai-ut, Jél-utca 40. számú

7 évig adómentes ház, 4000 korona teherrel, 9000 koronáért eladó. 2 lakás van, 1 utcai és 1 udvari. Vízvezeték, szőlőskert. Bővebbet a Városligeti kertésznél. 2860

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai úthálózatának térképe. Automobilosok, kerékpárosok és turisták használatára 50 fillér leszállított áron kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon. Telefon 517. 201

Eladó!

Egy jó karban lévő két szárnyas nagy kapu; üzlet ajtó és egy kiskocsi rollókkal. Cím: Forray-utca 2. sz. alatt. 2591

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyemfenyű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpa képsődés megszűnik, ugyiszintén a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 271

Földes Kelemen

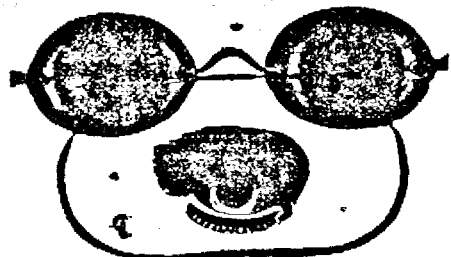
gyógyszertára Aradon.

Elsőrendű látyszerész üzlet.

DICK SAMU

• árú és látyszerész •

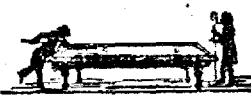
Arad, Andrassy-tér és Waltzer János-utca sarkán

Blad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktáron tart mindennemű színházi látcsöveket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsipeszűk és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekenőboka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részere, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsipeszűk orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Hartmann János

Aradon, Kazinczi-utca 11. sz. alatt.

Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Teke-asztalok behuzását a legújabb saját szisztém szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhova a vidékre is elmegyek, saját szöveteimmel.

Műhelyből kikerült árukért, különösen a dákók egyenességéért egy teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árendemény.

Használt golyókat veszek és eserélek. Gyors és pontos kiszolgálásért köszönetem.

Saját francia gyártmány szerint készült dákók óriási választékban 2 k.-tól 100 kor.-ig. Régi ócska teke-asztalokat újjáalakítok s becserelek. Nagy raktár kész billiárdokban! Olcsón kapható legújabb fordítható Elipsis Billiárd. 741

310—1908. g. sz. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke folyó évi augusztus hó 17., 18. és 19-én reggel 8 órakor a városháza fődszinti kistermében a város tulajdonát képező ingatlanokat adja bérbe nyilvános árverésen.

Az árverésen részt lehet venni írásbeli és szóbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári letétjegy csatolva van, s ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a teendő le készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverési feltételek és a bérbeadandó földek jegyzéke az

árverést megelőzőleg a városháza 104. számú irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A 7511—152/1908. számú közgyűlési határozat nyomán a gazdasági közönség tájékoztatása céljából ez alkalommal fölemlítjük, hogy oly esetekben, amikor az egyes bérlők a 3. illetve 6. évre bérbevett területen konyhakertészetet üznek és az ezirányban kivánalmaknak mindenben megfelelnek; a bérleti időtartam újabb árverés mellőzésével a közgyűlés által a bérleti idő elteltével meghosszabbítható.

Feltételt képez, hogy a bérlő víz mellett fekvő 5 holdas bérleten legalább 2 $\frac{1}{2}$ holdon, más bérleten legalább $\frac{1}{2}$ holdon üzzön konyhakertészetet.

A bérlő elsősorban a közlelmezésre szükséges növényzetet, s csak másodsorban a tömegcikkeket köteles termelni.

Arad, 1908. július 27.

A gazdasági szék.

194—1908. előlj. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A szászvárosi ref. Kun-kollegium előljárósága egy gimnáziumi épület építésére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Az épület költségei 410,768-16 koronára vannak előirányozva.

Pályázati feltételek:

1. Ajánlkozni lehet az egész munkára vagy az építési költségvetésben külön felsorolt egyes munkanemekre.

2. Pályázhatnak, illetőleg ajánlatot tehetnek mindazok a szakértő hazai építészek vagy iparosok, akik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

3. Az ajánlat tárgyát képező építkezés tervei, valamint a vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek Szászvároson a ref. Kun-kollegium igazgatóságánál vannak letéve, ahol az ajánlat határidejéig azok betekinthetők s másolatokat és kivonatokat is lehet azokról készíteni. A költségvetés nyomtatásban megjelent s példányonként 5 K. ár előleges beküldése mellett szintén az igazgatóságnál kapható.

4. A vállalati általános és részletes feltételek a kötbért, jótállási időt, vitás kérdések eldöntését és építési iroda és munkástanya nyitását illető határozmányok beillesztésével azonosak a m. kir. kormány által az állami és törvényhatósági épületek létesítésénél előforduló vállalati uton előállítandó munkákra és szállításokra nézve kiadott szabályzatokkal.

5. Az 1 koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1908. évi szeptember hó 15-én délután 2 óráig Szászvároson a ref. Kun-kollegium igazgatóságánál nyújtandók be elismervény ellenében.

Később érkező vagy távirati ajánlatok nem fogadtatnak el.

6. A beadott ajánlatok a kollegiumi előljáróság helyiségében 1908. évi szeptember hó 15-ikén délután 2 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

7. Ajánlattevő vállalkozók tartoznak az általános vállalati feltételek 6-ik §-ában megállapított, a vállalati összeg 5%-át képező bánatpénzt az ott körülírt módozatok és kikötések mellett a ref. Kun-kollegium pénztárában előzetesen letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

8. Építendő kollegium előljárósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül, a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka végrehajtásával azt bizza meg, a ki a jó és helyesen készítenő munka teljesítése iránt eleve is a legnagyobb biztosítékot képes nyújtani.

9. A kollegiumi előljáróság által elfogadott vállalkozó vagy vállalkozók az építési általános és részletes feltételeknek magukat alávetni kötelesek s velük azoknak alapján az építés végrehajtására külön szerződés fog köttetni.

10. Az építési terület vállalkozónak a szerződés megkötése után azonnal rendelkezésére fog bocsátatni. Vállalkozó 1910. július 1-én köteles az épületet teljesen készen építendőnek átadni.

Szászvároson, a ref. Kun-kollegium előljáróságának 1908. évi augusztus 4-ikén tartott gyűléséből.

Balog József,

főgondnok.

2847

Mayer János,

jegyző.